

ION ISTRATE
LACRIMI DIN CĂRȚI

Agata, 2018

Ion Istrate
Lacrimi din cărți
- urmele impresiilor -

Ion Istrate

Lacrimi din cărți

Editura Agata, 2018

ISBN: 978-606-8198-75-0

Redactor de carte: Dorina Rodu

Coperta: Iulian Baci

Tipar: DIMI

©Istrate, Ion

©Ed. Agata

©Revista Luceafărul

Ion Istrate

***Lacrimi
din cărți
-urmele impresiilor-***

Gândul din spatele paginii de titlu

În general, această carte, o parte din viața mea, cuprinde prefețele unor cărți publicate la editura Agata și pe care le-am scris la solicitarea onorantă a autorilor.

Cartea mai reține în conținutul ei și comentarii, impresii, opinii consemnate în diferite prilejuri cu impact cultural și social. Dar, în toate provocările de a scrie, am fost atras în mod deosebit de cărțile de poezii sau cele publicate în revista Luceafărul, un imbold determinat de freamătul benefic pe care mi-l-a produs, încă din anii adolescenței, atunci când am mișcat primele încercări literare, fără a avea curajul publicării. De aici vine și gândul bun pe care-l am față de poezie, considerând-o ca o formă a lacrimii, o trădătoare a simțirii omenești, acea formă, care, din cristalizarea relației cu transcendentul, cu Divinitatea, se condensează și picură exteriorizându-se în discurs public (vorba cu prietenii, confidențele persoanelor dragi, recitări la manifestări culturale, cenacluri literare) sau în cărți (gândul scris).

Lacrime e prima formă de comunicare umană a gândului și trăirilor sufletești. Copilul din fașă nu are alt mijloc de a transmite ce simte, decât lacrima – plânsul – pe care unele mame greu îl înțeleg. Lacrima, deci, este cea mai veche formă de comunicare.

Ordinea textelor cuprinse în această carte este cea a timpului, cronologia publicării în revista Luceafărul, formatul online (www.luceafarul.net).

Și cine sunt provocatorii mei și responsabili pentru această scriere? Încep a transmite recunoștința mea, doamnei Silvia Lazarovici, nu numai pentru faptul că-i cunosc abnegația profesionalismului exercitat de o viață,

ci și pentru faptul că tot timpul, de când colaborăm pentru definitivarea formei și actualizării „ancorajului memoriei literare botoșănene” – Dicționarul Scriitorilor și Publiciștilor Botoșăneni –, a insistat cu îndemnul „publicați-vă ceea ce scrieți!”.

Și vin apoi autorii, care m-au onorat să le citesc cartea propusă pentru publicare și să-mi spun părerea, ca o recomandare pentru public, prin cuvântul din fața cărții, căruia, mai întotdeauna, nu i-am zis Prefață, ci i-am dat un Titlu, care să sugereze profilul personalității socio-culturale al autorului și mesajul desprins din conținutul cărții.

Încep cu cea mai atașată persoană sufletului meu, ca gest de recunoștință, profesorul de limba și literatura română din anii liceului, Teodor Epure, căruia i-am dedicat publicând articolul: „Teodor Epure. Mirabila sămânță”, Revista Vorniceneanul (febr. 2009); apoi, Lucia Olaru Nenati; Angela Paveliuc Olaru; Gabriela Moga Lazăr; Dan Prodan; Ovidiu Chelaru; Gheorghe Burac; Ioan Rotundu; Dorina Rodu; Georgeta Bolea; Georgică Manole; Valentin Calancea; Teodor Jacotă; Doru Petrariu; Maria Moisoiu; Cristina Maxim și alții.

Prefață

Ion Istrate și lacrimile sale deconspirative

Vorbind despre Ion Istrate, inevitabil ne gândim la pasiunea și dedicația sa, de ani și ani, pentru tot ceea ce înseamnă *cultură*, în special *literatură*. De la o vârstă fragedă atras de literatură, în mod deosebit, de poezie, de-a lungul vremii a fost solicitat de diferiți autori, care au editat cărțile la Editura Agata, pentru a le prefața volumele, fie ele de proză și/ sau de versuri, așadar prinzând viața această antologie intitulată ***Lacrimi din cărți***.

Răsfoind *lacrimile din cărți*, o deconspirare neașteptată, de altfel, pe care Ion Istrate le-a înmănunchiat, înainte de a fi *șterse*, în această antologie, descoperim un sistem complex de opinii și atitudini, o întreagă teorie socio-civico-culturală, cu nuanțe filosofice și psiho-sociologice. Printre cărțile prefațate de Ion Istrate, se regăsesc: *Dicționarul biobibliografic „Scriitori și publiciști botoșăneni”* (Silvia Lazarovic), *Doar politicieni sau și ticăloși. Epoca Bănescu – Ponta. - vol. II.* (Ioan Rotundu-Dânceanu), *Ochi peste țară* (Georgeta Bolea), *Cugetări latine* (Ovidiu Chelaru), *Frământări* (Teodor Epure), *Vlăsinești. Un Crâmpei din România Eroică* (Gheorghe Burac) ș.a.

Însă, volumul de față este *condimentat* și cu expozeuri, opinii, comentarii/ impresii, de fapt, o anumită

comportare care reflectă concepția autorului despre viață. Din paginile acestei cărți, *lacrimile* lui Ion Istrate, nu putea lipsi poetul și monografistul Teodor Epure, „un partener de cursă lungă al înțelepciunii”, eminentul pedagog, fiindu-i profesor de limba și literatura română în anii liceului. Pentru Ion Istrate, profesorul său a rămas o persoană *atașată sufletului*, un „Moștenitor al spiritului gospodăresc și apărător al valorilor satului românesc, un factor ideal de existență, un *modus vivendi* întemeiat, [...]”, cel mai probabil, fiind unul dintre oamenii care i-au insuflat, încă din adolescență, spiritul de *apărător al valorilor* tradiționale și de promovare, de perpetuare a lor.

Titlul antologiei deconspiră munca de ani de zile în truditul ogor al culturii scrise, timp pe care autorul l-a dedicat fără egoism și fără părerile de rău, neașteptând nimic în schimb, poate doar acea licărire de mulțumire și bucurie din ochii scriitorilor botoșăneni, care i-au solicitat o părere printr-o prefață așternută în cărțile domniilor lor.

Acest motiv al *lacrimii* este destul de întâlnit în literatura română. Lacrimile trădează intensitatea unor emoții și/ sau sentimente, fie ele de bucurie ori tristețe, exteriorizând profunzimea sufletului omenesc. În acest volum, paginile metamorfozate în lacrimi exteriorizează aprecierea autorului față de munca și pasiunea unor scriitori, aprecierea unor talente, a unor atitudini civico-sociale sau culturale, în unele cazuri, lacrimi dezaprobatore care *sfichiuiesc* anumite nedreptăți civice și socio-culturale (*Sfichiul zilei. Eminescu, judecă-i înainte de a-i trimite în iad!*), atât de necesare pentru trezirea din amorțeala letargică de care dau dovadă, pe lângă indiferență, unii oameni sau unele organizații. Astfel, împletind aceste lacrimi, Ion Istrate a ajuns la formarea unui întreg râu cristalin ce izvorăște din

aprecierile, nemulțumirile, satisfacțiile, bucuriile ori tristețile ce zac în adâncul trăirilor autorului, parcurgând calea devenirii, prin care chintesența ideilor prinde un contur bine delimitat, apoi *înoată* mai departe până când ajung la suprafața lină a râului, *Lacrimilor din cărți*.

Cu toții știm că lacrima își are un sfârșit al ei, fie ea prin ștergere/ uscare sau prin evaporare, ei bine, Ion Istrate a avut grija ca *lacrimile* domniei sale, aceste pagini atât de înălțătoare și necesare (spun necesare pentru că în ele sunt consemnate și fragmente care vor constitui referințe ale istoriei literare sau, chiar, socio-civice, în viitor) în zilele noastre, când, din păcate, cartea își pierde valoarea din ce în ce mai mult. Aceste *lacrimi* vor umezi și fertiliza ogorul memorie culturale și vor răsună peste veacuri tot așa cum, după atâția ani, răsună compoziția muzicală *Lacrimosa* (W. A. Mozart), Ion Istrate asigurându-se de acest lucru prin opera acestei cărți, care nu este altceva decât o solemnitate a *lacrimilor veșnice* provocate de materializarea actului de creației a scriitorilor botoșăneni. Acestea, cred, sunt singurele *lacrimi*, care nu se vor evapora, nu vor pieri niciodată, astfel încălcând legile fizicii acceptate, datorită faptului că sunt bine ancorate în acest volum care, probabil cu timpul, va deveni, oarecum, un important demers public, ilustrând consecvența și profunzimea ideilor, atitudinilor și opiniilor personalității autorului, o amprentă luată din puncte de plecare, repere ale unor articole/ eseuri, interpretate prin prisma percepției celor care le vor folosi, dar nealterându-și chintesența dată de creatorul inițial.

Lacrimile din cărți ale lui Ion Istrate reprezintă în general o parte din viața domniei sale, între copertile cărții regăsindu-se articole publicate în Revista Luceafărul de o bună bucată de timp (2014 -2018). O

antologie a *paginilor-lacrimi eterne* prin care autorul își exteriorizează propriile opinii, atitudini, mulțumiri, nemulțumiri cu *ajutorul acestei mici trădătoare a sufletului* - lacrima.

E o carte care deconspiră adevăratul om, Ion Istrate.

Noiembrie 2018,
Dorina Rodu

***Silvia Lazarovici, un ancoraj al
memoriei literare botoșănene***

/16 dec. 2017, Rev.Luceafărul

Prefață la vol. „Scriitori și publiciști. Dicționar bibibliografic”, Silvia Lazarovici, Botoșani: Agata – 2013

*„Munca puțină dă mult amor propriu, în timp ce
munca multă trezește o nețărmită modestie.” (Honoré
de Balzac)*

Am început cu invocarea acestei nobile expresiuni, un înțelept gând ce vizează personalitatea umană, pentru că, mai întâi, așa cum în toată această carte s-a scris numai despre oameni și activitatea lor creatoare, tot așa e potrivit să vorbim despre autoarea acesteia. Darul muncii, sânguința și modestia sunt trăsături ce, pe bună dreptate, îi pot fi atribuite doamnei Silvia Lazarovici. Și dovada e această solidă lucrare – „Scriitori și publiciști botoșăneni. Dicționar biobibliografic”, apărută recent la Editura Agata.

După cum Silvia Lazarovici a avut grijă ca, pentru fiecare dintre scriitorii și publiciștii botoșăneni, să adune și să înregistreze date și informații, care, într-o formă concisă, să-i prezinte așa cum sunt, fără subiectivism și fără a stabili treapta ce le aparține pe o scară a valorilor, în același mod încerc și eu, în semn de profundă considerație, să atrag atenția asupra câtorva aspecte biografice ale Domniei Sale, ca un argument la ceea ce

urmează.

Mă refer, aici, că ceea ce însumează rezultatul unei trude de ani de zile, arătat în acest volum, are în vedere zestrea literară a ținuturilor Botoșanilor. Nu este un lucru făcut numai pentru prezent, ci este, în același timp, un ancoraj al memoriei literare botoșănene pe un tetrapod al viitorului, ca un mijloc de afirmare a conștiinței sociale și a identității noastre. Această măreață și nobilă misiune nu ar fi putut să revină decât unui om, care o viață întreagă a fost în preajma cărților, pe care le-a răsfoit, le-a citit, le-a analizat și le-a ordonat după anumite criterii și, în același timp, le-a recomandat și oferit cititorilor pentru lectură și studiu.

Născută și formată în vatra culturală a românilor, Iași – Botoșani, Silvia Lazarovici și-a închinat viața unor idealuri, sfinte pentru Domnia Sa, perpetuarea fondului genetic al familiei (fiul i-a fost de mare ajutor pentru finalizarea acestei cărți) și un dicționar biobibliografic al scriitorilor și publiciștilor botoșăneni, Botoșaniul fiindu-i locul unde și-a desăvârșit formația intelectuală. Absolventă, în anul 1969, a Liceului Național „Mihail Sadoveanu” Iași (azi Colegiul Național) și, în 1974, a Facultății de Filologie, Universitatea „Al. I. Cuza”, Silvia Lazarovici, ca profesor de limba și literatura română, a funcționat mai întâi la catedră (Școala Brehuești – Vlădeni, Botoșani, 1974 – 1978), unde a lăsat amprenta unei competențe didactice cu un vădit profesionalism și, apoi, până la pensionare, la Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” din Botoșani. Aici, ca bibliotecar, a îmbinat munca de cercetare cu obligația profesională de a organiza evidența publicațiilor (1978-1989), a îndruma și sprijini nevoile de lectură și studiu ale publicului (1989-1993), a actualiza datele bibliografice (1994), la care s-a

adăugat râvna pentru catalogarea și descrierea bibliografică a cărților din edițiile curente (1995-2010).

Neastâmpărul intelectual al Domniei Sale s-a manifestat și în celelalte laturi ale activităților sociale: a îndeplinit funcția de președinte (1994-1999) și vicepreședinte (1999-2010) la Filiala Botoșani a ANBPR; a colaborat cu articole pe teme culturale la publicații periodice botoșănene: „Actualitatea Botoșăneană”, „Colloquium”, „Gazeta de Botoșani”, „Gazeta Vega”, „Intertext”; a publicat articole pe teme culturale și literare în volumele colective: „Biblioteca și perenitatea culturii românești” (Iași: B.C.U. „Mihai Eminescu”, 1990), „Eminescu: Carte-Cultură-Civilizație” (Botoșani: Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu”, 1995; 1997); „Momente din istoria lecturii publice” (Arad: Negredo, 2009). Participă la simpozioane pe teme de bibliologie și biblioteconomie organizate la: Biblioteca Academiei R. S. România, 1988, București; Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” din Iași, 1989; Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca, 1992; Biblioteca Națională a Republicii Moldova din Chișinău, 1993; Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa” din București, 1993; Biblioteca Județeană Dâmbovița, Târgoviște, 1995; Biblioteca Județeană Arad, 2008; participă la organizarea Expoziției de carte omagială „Mihai Eminescu” – Muzeul Național Cotroceni, 1996, iar sub coordonarea prof. Cornelia Viziteu, alcătuiește o importantă lucrare - „Catalogul Fondului Documentar Eminescu”, vol. 2 și 3 (Sibiu: Honterus, 2003).

Fără îndoială, munca și rezultatele Silviei Lazarovici au fost receptate pozitiv și, adecvat, a primit numeroase recompense, desigur morale: „Evidențiat în munca culturală de masă”, insignă, 1982; „Premiul de excelență în studiu și colecție”, diplomă acordată de

Ministerul Culturii, 1996, Oradea; „Medalia Meritul Cultural, cl. a III-a, categoria A – Literatură”, 2004; „Diploma de merit” – pentru profesionalism și dăruire în întreaga sa activitate, 2010, acordată de Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” din Botoșani.

O *simbioză* om-carte, o muncă de decenii printre cărți, despre cărți și autorii lor!

Obişnuită cu ordinea impusă de viața din bibliotecă, în elaborarea lucrării de față, autoarea a avut în atenție câteva norme, după modelul „Dicționarului General al Literaturii Române”, de la care, în general, nu s-a abătut. Printre acestea se regăsesc și cele legate de o metodologie bine cunoscută, de a solicita date de la scriitorii și publiciștii în viață. Unii au privit cu seriozitate această documentare, alții nu au dat importanță și chiar, am spune, au neglijat aceste solicitări și, de aceea, la unii autori se găsesc date sumare. Concise sunt și însemnările despre unii scriitori trecuți de mult în *spațiul aducerii-aminte*, determinate de lipsa surselor de informare, date care, din diverse motive, nu au fost reținute pe un anume suport pentru păstrarea și redarea lor circuitului public.

Deși rigoarea s-a observat pe tot parcursul elaborării lucrării, s-au trecut, totuși, cu vederea unele cerințe impuse (atunci când e vorba de un dicționar al scriitorilor) și, în plus, s-au consemnat cărți, lucrări și referințe care nu au nicio legătură cu literatura. Și nu e o greșală, pentru că e vorba de un dicționar biobibliografic și orice informație despre scriitori, publiciști și faptele lor întregeste profilul personalității acestora și creează imagini autentice ale subiectului și mediului din care provin. Pe de altă parte, s-au acceptat doar informații veridice, recente și conforme cu normele legale ale culturii scrise.

Efortul autoarei pentru ordonarea informațiilor despre scriitorii și publiciștii botoșăneni a început cu „Dicționarul scriitorilor botoșăneni”, care a cuprins un număr semnificativ de personalități și a avut, ca domeniu de cercetare, perioada anilor 1945-2000, lucrare apărută în anul 2000, la Ed. „Geea”, Botoșani, cu o prefață semnată de prof. univ. Ioan Constantinescu.

„Scriitori și publiciști botoșăneni – dicționar biobibliografic”, apărut la Ed. Agata, Botoșani, 2013, cuprinde 270 de personalități și 11 publicații periodice de cultură, educație și creație literară din fostul și actualul județ Botoșani, din 1817 (Dimitrie Ralet – Istanbul) și 1819 (Cuciuran Mihail – Botoșani) până în 2013. În toată această cuprindere a biografiilor și operelor botoșănenilor

(prin naștere și adopție), din loc în loc, se găsesc stâlpii culturii noastre naționale, spații generoase fiind alocate pentru Mihai Eminescu și Nicolae Iorga. Ca un dat de la natură, lucrarea începe cu Constantin Adam, un împătimit al cărții, bibliofil pasionat și scriitor, anume parcă de a sugera că e nevoie de un îndemn pentru prețuirea culturii scrise, și se încheie tot cu un contemporan, Vasile Zetu – „Umbra sufletului”, un „Siaj pe o lacrimă”-, semn că poezia și arta scrisului nu au murit prin aceste locuri. Și ca totul să fie memorabil, un alt corifeu al culturii botoșănene, considerat a fi fost o adevărată *enciclopedie vie* a Botoșanilor, Ionel Bejenaru, care aștepta apariția acestui volum, a întrerupt procesul de tipărire, pentru a i se face o regretabilă adăugire: „a trecut în eternitate la 7 mai 2013”. Cel de Sus să-l odihnească în pace, alături de marii cărturari ai neamului!

Silvia Lazarovici a ostenit pentru această carte, nu pentru a scoate în evidență caracterul sau poziția socială a scriitorilor și publiciștilor botoșăneni, de ieri și de azi, ci a agonisit totul ca un gest de respect pentru cei cu talent și cu voință de a se apleca asupra scrisului, *adevărații dascăli ai condeiiului*, fapta constituindu-se într-un demers autentic și necesar și nu un apocrif.

Memoria presează și ne atenționează că trebuie să fie respectată și acest lucru nu se poate face decât într-o formă organizată, care să nu poată fi pusă la îndoială. Zic memorie și nu moștenire! Și zic „memoria” nu ca un proces psihic, ci ca o zestre, un sistem bine organizat, coerent și consecvent actualizat și adaptat nevoii de a fi valorificat așa cum aici, în cazul acestei laborioase lucrări, scrisul ia forma precisă [a memoriei] de păstrare, precum la nivelul conștiinței individuale vorbim de cristalizarea memoriei.

„Scrisul înseamnă memorie. Națiile fără memorie sunt damnate să iasă din istorie.” (Vasile Andru: Mistici din Carpați).

Iată deci, că studiul „Scriitori și publiciști botoșăneni. Dicționar biobibliografic” nu este doar un mijloc de informare și documentare, ci este o carte de importanță majoră, prin faptul că în ea sunt adunate și organizate, într-o formă ireproșabilă, date și argumente referitoare la istoria scrisului botoșănean.

Este un *ad acta!*... pentru o contribuție la organizarea memoriei culturii acestor ținuturi, care au dat neamului românesc atâtea personalități de valoare.

Este un [atac] *ad ignoratiam!* Este, înainte de toate, o operă de patrimoniu, o remarcabilă execuție științifică, vastă în comparație cu alte dicționare specifice scriitorilor și operelor lor de pe anumite arealii. Este o muncă începută cu câțiva ani în urmă, dar care nu se va încheia vreodată, pentru că, cu siguranță, această izbândă botoșăneană va fi preluată de generații și generații.

Cu această carte, Silvia Lazarovici dă un contur comprehensibil informațiilor din spațiul literaturii, ca un fapt scriitoricesc, care, în mod necesar, pricinuiește cristalizarea memoriei scrisului botoșănean. Și aceasta înseamnă cultură: Memoria Literară Botoșăneană!

Quo vadis!

/ 01 Nov.2018, Rev. Luceafărul

Prefața la vol. „Doar politicieni sau și ticăloși. Epoca Bănescu – Ponta. Vol. II.”, Ioan Rotundu – Dânceanu, Botoșani: Agata, - 2018

O aluzie la retorica autorului, din această carte. Unde mergi, tu, România? Unde te-ndreaptă acești cârmuitori ticăloși?

Și, desigur, titlul acestei prefete (un dicton latin, cit.), ne duce cu gândul la scrierea apocrifă, *Faptele lui Petru*, din jurul anului 200, de unde am putea reține că bunăstarea și traiul civilizat este acolo unde există înțelepciune cu o mărinimoasă concordie și unde abuzul statusului social nu-și are loc. Să aduni și să dispui de abundență materială necesară traiului nu e suficient. Ca om, care ai primit un mandat, o încredere în comunitate, trebuie să știi să înveți și pe altul arta unui *modus vivendi* râvnit. Omul adevărat tocmai prin aceasta se deosebește de animale. Agoniseala este caracteristică mai tuturor ființelor pământeste.

Doar politicieni sau și ticăloși? Epoca Bănescu - Ponta (vol.II) – Ed. Agata, 2018, o carte- care adună o muncă de ani de zile, din care ne dăm seama de caractere, trăsături ale personalității umane, ca mănunchi de însușiri, percepții, trăiri, atitudini ale oamenilor ca indivizi obișnuiți, precum și excepții de inși cu, doar, aspect uman.

O carte care, în urma evenimentelor politico-sociale din ultima vreme, dă dreptate autorului pentru că

s-a văzut și confirmat, prin Referendumul din 6-7 octombrie 2018, starea lipsei de clarviziune și incompetență a unor politicieni, care temporar dețin frâiele țării. Au trecut ani buni, mai bine de un sfert de veac, de când nu s-a reușit ca problemele majore ale românilor să fie rezolvate. Decidenții noștri încă nu au dovedit capacitatea de a gestiona și exploata resursele țării, materiale și umane. Nu au fost în stare, nici măcar, să speculeze și să folosească avantajele folosirii forței de muncă. Resursa umană a fost mințită, amăgită și șantajată, într-un cuvânt păcălită, căci numai așa se explică de ce astăzi România se află pe primul loc din Europa privind exodul / migrația populației. Peste 20% (aprox. 1,5 mil., în Italia), dintre români apti, ca forță de muncă, sunt plecați peste granițele țării pentru a-și agonisi cele necesare traiului, muncind pentru o recompensă neîndestulătoare aruncată de insațiabili capitaliști. Și, la acesta, se adaugă ironia și batjocora, lipsa de respect uman, atitudini pe care românul nevoiaș trebuie să le suporte.

Acest volum, al jurnalistului Ioan Rotundu, masiv ca întindere în pagini și conținut, cuprinde articolele de presă publicate în **Jurnalul de Botoșani și Dorohoi** (jurnalulbtd.ro, formatul online), după o muncă, de zi cu zi, atentă și cu răspunderea, caracteristică autorului, de a se publica doar ce se poate verifica și confirma, dând caracterul unui produs jurnalistic de netăgăduit.

Autenticitatea scrisului domnului Ioan Rotundu ne conduce la o concluzie clară că tensiunile sociale și economice s-au adâncit, inegalitățile au crescut, iar amplificarea contradicțiilor în cadrul relațiilor sociale afectează în mod semnificativ confortul social. Ioan Rotundu nu scrie de dragul de a scrie și nu poate să stea

locului văzând atâtea și atâtea neajunsuri, care sunt inconștient provocate de semenii noștri, cărora le dăm credit să ne reprezinte în decizia forului național sau local. Altele sunt, pentru aceștia, interesele ce-i mână de a hotărî și nu cele care, cu necesar și în mare așteptare, sunt o rezultată a nevoilor și cerințelor celor mai mulți romani, oameni care se zbat în mizerie și neajunsuri.

Acestor oameni, români adevărați, li se limitează dreptul la proprietate, dreptul la educație, dreptul la protecție socială și asistență pentru sănătate. O națiune viguroasă este cea care e sănătoasă și educată.

Ioan Rotundu este în permanență conectat la realitățile vieții sociale și politice, opera domniei sale fiind rezultatul tumultoaselor contradicții sociale din societatea noastră de astăzi, contradicții care nu sunt recunoscute de clasele politice actuale și implicate în actul guvernării, guvernare care, de altfel, a ridicat la rang de virtute indiferența și lipsa interesului față de bunăstarea poporului român, ei ținând cont doar de propriile lor interese egoiste. Pentru a trata problema contradicțiilor sociale ei consideră că e o problemă de sorginte marxistă, o doctrină considerată depășită. Cine ar putea declara depășit conceptul de contradicție în cadrul relațiilor sociale?

Ioan Rotundu prin capacitatea fenomenală, probabil născută și din pasiunea pentru dreptate, prin tăria de caracter și strășnicia curajului de a relata și scrie, zi de zi, despre contradicțiile ce macină societatea noastră, mă forțează să-l citez pe Nicu Porsenna, valabil și în vremurile actuale: „Astăzi avem un român moale, tembel, superficial, ușuratic, indiferent la progres, egoist, incorect; un semibarbar, numai cu aparențele civilizației. Acest om locuiește și conduce o țară cu aspect general

primitiv (de „țigănie”), o patrie ale cărei bogății nu știe a le știe pune în valoare, iar puținele valorificate îngrașă o oligarhie de conducători hrăpăreți [...], care duc o existență de lux în mizeria generală. Lux și mizerie: iată aspectul civilizației românești. În țara cea mai bogată din Europa, noi suntem cel mai înapoiat popor, din pricina lipsei de adevărați oameni. [...] Regenerarea noastră nu e un lux nicio ambiție, cu atât mai puțin un capriciu. Este o necesitate de neînlăturat, în mijlocul unor primejdii de moarte”. (Nicu Porsenna, cartea „Regenerarea Neamului Românesc”, 1937), într-adevăr, o *necesitate*, mai ales acum, în această societate haotică în care trăim, o societate condusă de persoane care nu își iubesc țara și care nu își asumă responsabilitatea destinului acestui popor pe care îl conduc.

Ioan Rotundu ne justifică interesul meschin al politicianilor și a celor numiți de ei în administrație, că egoismul acestora și parvenitismul social a determinat ca imoralitatea și „corupția să devină sistem public”, rostogolind înlături doctrine politice și economice, ducând la un fenomen care riscă a se generaliza privind dezinteresul față de țară și tradiția noastră. „Ca și pe timpul lui Dinicu Golescu, 1824/1826, satele sunt exemple tipice de mizerie, ignoranță și boli. La orașe, o vagă față de civilizație, câteva clădiri mari pe străzi murdare (unde toate grădinile au fost nimicite), [...]. Și subțire pojghiță de Occident, aceeași colcăiere de viață primitivă. Nicio lucrare publică, niciun kilometru de cale ferată nu se mai construiesc. Drumurile noastre au ajuns ca în junglele Africei. Astăzi nu se mai jefuiește țăranul, ci bugetul public./ Partidele politice, organizate ca cete de pradă, numesc pe toți membrii lor în slujbe de stat. Această armată de funcționari inutili neputând fi plătită,

sunt ținuți cu toții cu lefuri de sărăcie, siliți să trăiască din mită și bacșiș. Marii slujbași găsesc însă mijlocul de a deveni „milionști cu palaturi” în paguba contribuabilului. Tot de acolo și strâng averile fabuloase ale oamenilor politici ca pe timpul vizirilor. Averile fiind în stăpânirea „câtorva persoane numărate”, poporul se poate numi sărac, „cu cei bogați dimpreună”, într-o țară legendar de îmbelșugată. Din pricina slăbiciunii noastre, comerțul și industria sunt în mâna străinilor, leul e o monedă ridicolă, standardul vieții e jos de tot... [...]. Nicio politică de colonizare cu români din țările vecine nu se urmează, ca să nu supărăm minoritățile, de care partidele politice sunt legate prin carteluri electorale. Ungurii, bulgarii, sârbii și rușii desființează minoritățile românești din țările lor, pe față, cu brutalitate și cu dispreț, în nepăsarea totală a guvernelor noastre, în apatia mohorâtă a opiniei publice.” (PORSENN, N., op.cit.).

„Nu se ocupă nimeni de destinul României. Țara asta nu mai are destin. Oamenii politici se ocupă de propriul lor destin. De destinul României trebuie să ne ocupăm personal, să ne refacem arhitectura sufletească, care e fantastic de mult atacată pe față, în ultima perioada. Acolo se lucrează mai mult ca oricând la distrugerea structurii sufletești a acestui popor. Statul oricum nu mai există, suntem o regiune europeană. / Este vorba de neam, care e produsul lui Dumnezeu. Dacă ne uităm în istorie și vedem ce a dat dăinuire acestui popor: nu o armată puternică, ci credința [...]” (PURIC, D., cit).

Am putea spune că atitudinea și mesajul transmis prin scrierea domnului Rotundu sunt informații, analize și constatări atât de necesare astăzi, atât persoanelor din conducere (fie ea locală sau națională), cât și oamenilor de rând. Prin aciditatea pusă în cuvinte și prin voința de a

proteja planul civico-social, autorul, cu această carte, care este ca o lecție pentru corigența clasei politice actuale, atacă ticăloșia de care dau dovadă conducătorii noștri, în toate planurile, punându-i la **zidul rușinii** în încercare sa de a decontamina mediul socio-uman de cauzele nefaste aduse statului român de către reprezentanții politici. Ioan Rotundu, în acest volum, a surprins o întreagă colecție documentară de exemple negative ale conducerilor țării și locale, o conducere *imorală* care poartă o luptă acerbă pentru supremație, și aceasta, în dezavantajul românilor. După cum precizează autorul, chiar în *Cuvântul lămuritor*, epoca Bănescu - Ponta s-a definit printr-o „schimbare radicală a politicii în plan național și local, spre nefericirea românilor din rău în mai rău. Iar, când românii credeau că mai rău de atâta nu se poate, Liviu Dragnea și ai lui le-a arătat că da, se poate”, cu părere de rău cred că dacă politicienii din țara noastră vor continua pe acest drum, murdar și plin de gândire mediocră, nu vor fi prea multe diferențe de unele țări ale Africii. „Ticăloșia și ticăloșii, sub toate aspectele semanticii ale sintagmei – starea de decădere morală, faptele josnice și nemernice, mizeria, sărăcia, nenorocirea – sunt identificate, din păcate, în toate straturile societății.” (ISTRATE, I., autocitare).

Ioan Rotundu este un scriitor și jurnalist al vremurilor noastre cu personalitate și atitudine civică nebanuit de complexă. „Metaforic vorbind, consemnările autorului, sunt sarea și piperul trăirilor noastre cotidiene, fără de care viitorul nației român nu are nici o șansă de prosperitate și iluminare. Tăișul vorbelor Domniei sale, îndreptate către cei ce au „călcat prin străchini”, [...], se impun a fi recepționate și auzite de către factorii de

decizie în cauză, spre binele nostru, al tuturor, ca [...] națiune. (CHELARU, O. op.cit.)

„Ioan Rotundu, prozator și ziarist, remarcat ca un „devorator al ticăloșiei” politice și „un virulent editorialist”, va rămâne în amintire, pe care succesiunea generațiilor viitoare o va păstra, ca un veritabil combatant social, atât prin cartea de față cât și prin cele publicate anterior. (ISTRATE, I., autocitare).

Bibliografie:

- 1.CHELARU, O. *Nemuritorii – scriitori de seamă botoșăneni*, Botoșani: Agata – 2018;
- 2.ISTRATE, I. Prefața la *Politicieni și ticăloși – Epoca Băsescu, vol.1* – Botoșani: Agata – 2015);
- 3.PORSSENA, N. *Regenerarea Neamului Românesc*, București: Ed. Cugetarea – 1937;
- 4.PURIC, D. *Jocuri de putere*, București: Realitatea TV, emis. 2015.

Lacrimile din cărțile Georgetei Bolea

/ 9 nov. 2018, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Lacrimi pentru români”, Georgeta Bolea, Botoșani: Agata - 2018

Despre doamna în lacrimi am mai scris.

E o înlăcrimare justificată a pedagogului-artist, Georgeta Bolea – poetă, ale cărei suspine le descoperim din scurtarea exprimării ca o condensare a trăirilor sufletești, picături ce curg în șiroi din cărțile domniei sale

publicate până acum, la care se adaugă și aceasta de față, „Ochi peste țară”.

Lacrima este componenta trădătoare a trăirilor sufletești cristalizate în conștiință ca element fundamental al personalității umane. Traseul devenirii lacrimii e labirintic, e cea mai înaltă treaptă a dotării spirituale a omului, e genialitatea sentimentului, de la percepție, analiză, evaluare și categorisire (judecata de valoare) – filtrul conștientului – și apoi la (în) depozitar – subconștientul. De aici din depozitar, starea de emoție (de fericire sau de durere-tristețe) se condensează și picură involuntar, pe acolo, pe unde i-a venit impulsul, prin poarta principală a conștiinței – ochiul. Este momentul trădării trăirilor sufletești, pentru că lacrima nu poate să ascundă nimic și dă pe față sentimentul intens pe care îl trăiește omul, fie bucurie (lacrimi de fericire), fie suferință (lacrimi de durere). Lacrima exprimă cel mai profund sentiment uman și doamna Georgeta Bolea, cu pricepere, scoate în evidență această simțire exteriorizată.

În literatura română motivul lacrimii a cunoscut apogeul în poeziile lui Grigore Vieru, poetul basarbean, născut la doi pași de locurile natale ale poetei Georgeta Bolea, acolo, la poala codrilor Gurandei, locul unde se stabilea, cândva, prețul nedreptăților sociale, prin grija haiducului Coroi, care, și el înlăcrimat de durere, tranșa lucrurile altfel.

Lacrimile Georgetei Bolea sunt pentru mama, pentru satul și locul copilăriei, pentru codrul Gurandei – ca simbol al răzbunării nedreptăților -, sunt lacrimi pentru graiul românesc, pentru obiceiuri și tradiții, sunt lacrimi pentru țară, sunt lacrimi pentru români.

Lacrimile din cărțile Georgetei Bolea simbolizează durerea și revolta ce-și face loc în conștiința oamenilor de

azi ca semn al neputinței în fața capitalismului rapace, al accelerării fenomenului globalizării, care nivelează ca un tăvălug valorile tradiționale, iubirea aproapelui, sentimentul dragostei materne, respectul și bunăcuviință, răsplata cuvenită celui ce-și vinde cinstit forța de muncă și redistribuirea bugetului adunat din sudoarea celor mulți spre zonele importante ale vieții sociale, cum ar fi educația și asistența medicală, lucru ce vizează sănătatea și vigoarea unei popor.

Mesajul cărții de față e în același registru și este transmis prin două tablouri: Partea I, Poezii și Partea a II-a, Basme, legende și fabule românești, un mod lejer pentru cititori, ca într-o formă concentrată să le fie induse o multitudine de lacrimi provocate de multe și nedorite neajunsuri ale vremurilor pe care le trăim.

Citind această minunată carte, ai impresia că Georgeta Bolea scrie cu lacrimile românilor, exteriorizându-și gândurile prin ficțiunea artistică, într-un mod duios și dureros, un mesaj poetic al angajării sociale a scriitorului, arta și cultura determinând efecte profunde și durabile asupra confortului social.

***A II-a lecție de Latină cu Ovidiu
Chelaru, o punte a memoriei
literare pentru vremurile trecute și
prezente înspre viitor***

/ 5 oct. 2018, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Cugetări latine – poezii – cartea a II-a”,
Ovidiu Chelaru, Botoșani: Agata - 2018

Aquila non capit muscas (lat.)

Desigur, Ovidiu Chelaru, obișnuit să adâncească tematica preocupărilor artist-literare de a contura un mesaj civico-social cât mai clar și angajat pentru corectarea acțiunii factorului decident, descrie mai toate mediile sociale pe care le-a cunoscut și în care trăiește, dovedindu-se, astfel, un bun cunoscător al limbajului de comunicare din toate timpurile în a confirma că opera literară este un mijloc de a cunoaște și îndrepta lumea în care ne ducem traiul.

De la sine înțeles, în actul de creație, ingeniozitatea și talentul îl conduc pe Ovidiu Chelaru spre a plăsmui enunțuri clare, exprimându-se prin sentințe, maxime cu o deosebită performanță în discursul public sau, obișnuit, în comunicările interpersonale din diferite medii. Așa se face că, mai în toate cărțile Domniei sale, capitolele conțin la început un aforism, o proprie cugetare: *Timpul nu este altceva decât un crematoriu care trece la capitolul postume cele mai frumoase zile ale noastre./ Adevărata virtute este în a alege între virtute și datorie, între*

*sinceritate și minciună. (Regăsire – poezii, Botoșani: Axa – 2002); Stările sufletești nu sunt altceva decât remorca lumii materiale./ Servitorii sunt haina bogatului./ Stejarul este falnic numai în picioare, doborât de vânt devine vreascuri./ Nu toate florile sunt și parfumate. (Lumini și umbre – poezii, Botoșani: Axa – 2004); Privind în gol nu-i păcat. De cazi în el ești terminat./ Binele și răul se cunosc de dimineață./ Agonia este preludiul bucuriei sau a unei noi căderi în beznă./ Prin esență natura nu minte."/ „Norocul și prietenii dispar împreună.” (Lacrimi în ploaie – poezii, Botoșani: Axa – 2005). Exemplele le-aș putea continua, dacă nu sunt îndeajuns de convingător pentru a susține că Ovidiu Chelaru nu a venit așa pe nepusă masă cu această a doua carte, în care dictonul latin dictează, pentru că Domnia sa știe că *Barba non facit philosophum* (lat.).*

Este o altă carte, după ***Cugetări latine trecute prin filtrul istoriei*** – poezii, Botoșani: Agata – 2017, unde în sens denotativ, adagiu latin a devenit titlul unei poezii, regulă și în acest volum, ***Cugetări latine – poezii – cartea a II-a***, Botoșani: Agata, 2018, prilej de a explica și descifra sensul aforistic, care generează comentarii, combate tendințe și fenomene civico – sociale, pe care le întâlnim în cotidian. Este o a doua lecție de latină de a întări un demers pentru un necesar și adecvat act de educație. ***E o atitudine, e un îndemn pentru CIVISM! E o carte civico-didactică!*** (I. Istrate, auto-citare), precum și întotdeauna în scrierile Domniei sale, care se adresează unui larg public.

Întocmai, după cum Caragiale și Ovidiu Chelaru păstrează caracterul istoric și analitic al unor expresii de circulație, neîndepărtându-se de *ironia subtilă*, pentru a atrage atenția asupra unor trăsături ale epocii

contemporane din multitudinea evenimentelor sociale cu aceleași tendințe sau obiceiuri inadecvate ale grupurilor sau indivizilor. Dar, arată cauza și oferă și soluții: **Abusus non tollit usum**, "Abuzul grabnic de e prins/ În practica-i curentă,/ De-ndată trebuie învins/ Prin temere prudentă./ [...]"; **Ab uno, disce omnes** — Vergiliu -, "După ce cunoști pe unu/ Învață să-i cunoști pe toți,/ Să n-ajungi să dai cu tunul/ În atâția patri-hoți./ [...]"; **Aliena vitia in oculis habemus a tergo nostra sunt**— Seneca -, "Viciile altora le avem sub ochii noștri/ Sunt teribile de mari, aidoma unor monștri,/ Ce planează peste lume pururea dizgrațioase/ Drept izvor de prejudicii, tot la fel de oneroase./ [...]"; **Aliis si licet, tibi non licet**— Terențiu -, "Ce-i la unii-ngăduit/ Altora e fruct oprit/ După cum s-a rânduie/ În anume case mari/ Cu putere de samsari/ Și cu slugi drept lăutari./ [...] Oare Domnul cel slăvit/ Tot așa a rânduie/ Când pe noi ne-a zămislit?/ De ce oare unu-i mumă/ Cel de-alături pură ciumă/ Prin a genelor cutumă? [...]"; **Amicus certus in re incerta cernitur**—Ennius -, "Amicul se cunoaște/ Când nevoile te paște/ Chiar de apelezi la moaște./ [...]"; **Aquila non capit muscas**, "Omul serios în viață/ Încă dis de dimineață,/ Nu se-ocupă de prins muște/ Sau de alte trebi înguste. [...]"; **Cornix cornici nunquam oculos effodit**— Macrobiu -, "Corb la corb nu-și scoate ochii/ Tot la fel cum interlopii,/ Fiecare cu-a lui pradă/ Când dau iama prin ogradă./ [...]".

Lăsând pe cititor se descopere profunzimea sensului mesajelor și a rostului cărții de față, încerc să remarc faptul că domnul Ovidiu Chelaru, **atras de lirica eminesciană** (I. Bejenaru), ne conturează, în mai toate scrierile Domniei sale, o logică statornică a stilului și practicilor de a finaliza actul de creație, ca demers scriitoricesc pentru a facilita percepția realităților în care

trăim și a ne provoca atitudini adecvate. Ne pregătește pentru un vot electoral în cunoștință de cauză! Și acest lucru arată că, în special în cărțile publicate în ultimii ani, găsim versuri mult mai concentrate, apropiindu-se de acea „energie inițială a universului” (D. Țiganiuc).

Domnul Ovidiu Chelaru are curaj! Și din acest curaj, se naște o prudentă vigilență, chiar și față de rânjele „iepurilor fricoși” și, mai ales, de eleganța cozilor „vulpilor fățarnice”. Aparținând unui spirit bucovinean modelat prin obcinele și munții de basm ai Bucovinei, **trage cu tunul** în tot ce nu se arată a fi normal, din orice segment al vieții oamenilor. Și, în același timp, **ne cântă duios și ne mângâie** dacă percepem cu adevărat versurile Domniei sale, unde, *”fie anumite elemente de prozodie, fie unele vibrații tematice și, mai ales, o undă lirică insistent vitalistă”, amintesc “de unii poeți luminoși și exuberanți, la o primă înfățișare, cum sunt G. Coșbuc și G. Topârceanu, nume din etape diferite ale poeziei noastre, mai apropiate sau mai depărtate de tainele versului din totdeauna [...], purtând cu dânsul un cântec dintr-un alt timp, și totuși de acum.”* (D. Țiganiuc). Dar, pentru a înțelege aceasta, a desluși sensul zvâcnit din iureșul talentului ancestral, este nevoie să ne activăm simțurile analizei cerebrale în fața versurilor sale și să aspirăm cu pompa inimii *„paradoxala lor vibrație care pendulează între muzica vremurilor trecute și vremurilor noi”*. Acesta este Ovidiu Chelaru, bărbatul vivace, inteligent și plin de umor, atât de necesar ca reprezentare pentru vremurile noastre, un scriitor consacrat, care nu și-a permis să copie pe cineva, ci a lăsat, a dat frâu liber trăirilor interioare înnobilând actul creației. Tot ce a scris are originalitate și valoare, fără a prelua mișelește sau cu aplecăciuni îngenuncheate teme sau mijloace de expresie ale marilor creatori.

Ovidiu Chelaru reprezintă profilul cetățeanului de care avem nevoie în Parlamentul țării. Conținutul cărților Domniei sale sunt muncite cu râvnă și sânguință pentru a zidi o emulație civică autoritară, prin care să se pună pumnul în față celor care se îngrămădesc, prin diferite metode, să parvină în starturile de importanță socială majoră, pentru a acapara puterea și, de aici, satisfacerea propriilor interese personale sau de grup. E și un mod al artistului, în general, pentru a ne convinge că trebuie să medităm la rolul nostru în societate, a demersului civic autentic pentru a ne simți confortabili în mediul în care trăim.

Această carte a domnului Ovidiu Chelaru, scrisă cu atenție și mîgală, un fapt meritoriu, de altfel, nu ne lasă să ne păstrăm starea de calm, ci ne ridică din moleșală și din nociva și excesiva toleranță, care s-a instalat în complexul simțului de a reacționa, de a lua dârzenia necesară și a frânge gâtul lichelismului din socialul contemporan.

Să-i respectăm îndemnul, să-l prețuim pentru îndrăzneala de a ne răscula...

Dacă aveți nevoie de o *djuvanță* pentru a vă stimula energiile stărilor de reacție sau al muncii de zi cu zi, citiți această veche și nouă carte!

Bibliografie:

- 1.BEJENARU, Ionel: *Cuvânt înainte la cartea Sita vremii* (poezii), autor Ovidiu Chelaru, Botoșani: *Agata* – 2011;
- 2.CHELARU, Ovidiu: *Regăsire* (poezii), Botoșani: *Axa* – 2002;
- 3.CHELARU, Ovidiu: *Lumini și umbre* (poezii), Botoșani: *Axa* – 2004;
- 4.CHELARU, Ovidiu: *Cugetări latine trecute prin filtrul istoriei* (poezii), Botoșani: *Agata* – 2017;
- 5.CHELARU, Ovidiu: *Cugetări latine trecute prin filtrul istoriei – cartea a 2-a* (poezii), Botoșani: *Agata* – 2018;
- 6.ISTRATE, Ion: *Lección de latină cu Ovidiu Chelaru un veritabil demers*

pentru civism prefață la vol. de poezii *Cugetări latine trecute prin filtrul istoriei* (poezii), Ovidiu Chelaru, Botoșani: Agata – 2017;

7. ȚIGANIUC, Dumitru: *Postfață* la cartea de poezii *Lumini și umbre* (poezii), autor Ovidiu Chelaru, Axa-2004;

8. ȚIGANIUC, Dumitru: *Prefață* la cartea de poezii *Lacrimi în ploaie* (poezii), autor Ovidiu Chelaru, Axa-2005.

***Români cinstiți-vă eroii! Gheorghe
Burac, „Vlăsinești. Un Crâmpoi din
România Eroică”***

/ 5 aug. 2018, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Vlăsinești. Un Crâmpoi din România
Eroică”, Gheorghe Burac, Botoșani: Agata - 2018

Motto:

***Statuile, monumentele și lăcașurile de odihnă ale eroilor
sunt pentru trupul țării ca și icoanele în casele noastre.***

(N. Iorga)

*

*S-alergi îndărăt cât mai hăt și timpul c-un forăibăr să-l
fereci.*

*Făina cariei s-o scuturi din scândura ce luptă cu moartea!
Sub toaca de-asfințit, să țeseși o mantie umbrei rădăcinilor
tale,*

*să dai viață necunoscutelor vieți și să faci trecutului efigie
pentru vecie,*

o statuie

din lemnul albastru de cerdac împodobită cu nuferii

*din lacul de sub mesteacănul cu scoarța argintie.
Din lemnul roșu de cireș să nu rânduiești coșciuge!
Trunchiul lor falnic și viguros în patru să-l despici
pentru toace înspre răsărit, apoi, din huietul lor stârni-vei
vântul;
cu iureșul de armonii înălța-vei cântul închinat eroilor
Marii Uniri. (J. Tristea)*

Nu aș fi putut începe altfel decât așa Cuvântul din fața acestei cărți monumentale, care ea însăși este o STATUIE a trecutului unei comunități de sute de ani din Valea Bașelului – Vlăsinești, Miron Costin și Sârbi –, o EFIGIE a cărei reprezentare a fost conturată, cu migală și sânguința-i caracteristică, de profesorul **Gheorghe Burac**.

Atent la mesajul conținutului așezat în carte de către autorul acestui impunător volum, mi-am amintit cu pioșenie de răscolitoarele mesaje al scrisorii Eroului Sublocotenent **Emil Crețu**, mort la Turtucaia (22 august 1916), adresată tatălui său în seara zilei de 14 august 1916, cu prilejul mobilizării armatei române: *Îți scriu plin de entuziasm și de încredere. Astăzi mândrul soare a răsărit peste hotarele României mari în ziua de Sf. Maria (15 august). [...] Armata română a pătruns în Ardeal prin trei puncte. Noroc să dea Dumnezeu și tot înainte. Azi sau mâine începe și rolul meu. Să ai în vedere și să fii mândru că și eu contribui la mărirea și gloria PATRIEI.^[iii]*, precum și a faptului că, mai târziu, în 1919, doi oșteni, sergentul **Iordan** și caporalul **Bivolaru** au urcat în Turnul Parlamentului ungar și au lăsat acolo o **opincă românească** în locul drapelului roșu-alb-verde^[iiii]

Un rol plin de sacrificii l-au avut toți participanții din Primul Război Mondial, întrucât pentru România, anul 1918 a însemnat o renaștere pe un plan nou în Europa,

Marea Unire fiind recunoscută internațional prin tratatele semnate la Trianon (4 iunie 1920) și Saint-Germain (10 septembrie 1919).

Tocmai acest rol al celor care au participat la înfăptuirea Marii Uniri, extras din întregul său, pe cel al vlăsineștenilor, este scos în evidență cu pregnanță, în gest de plin de respect, de către prof. Gheorghe Burac în cartea pe care o răsfoim acum. Profesorul Gheorghe Burac, sigur, nu de-acum, și nu neapărat a așteptat momentul omagierii **Centenarului Marii Unirii**, pentru a munci la o lucrare măreață, aceea de a clădi și a afirma STATUIA identității comunității locale, întru cinstirea eroilor neamului... Sunt la mijloc câteva decenii de când Domnia sa adună și-i așază în cărți pe oamenii locului cu faptele și împlinirile lor. Este un exemplu, care ar trebui să se constituie ca o bună practică a intelectualității satelor noastre, lucru care s-ar dovedi meritoriu, pentru unii, decât să deguste texte și să filosofeze ceea ce nu pricep pentru a induce mesaje politice sau răfuieli interpersonale.

Cartea Identității Vlăsineștene, așa aș fi numit-o, pentru că acest titlu ar fi fost mai potrivit și mai sugestiv spre ***Vlăsinești. Un Crâmpei din România Eroică***, are un conținut profund edificator a ceea ce se vrea de către autor, adică de a rămâne un ancoraj solid al ansamblului de date și informații care să delimiteze comunitatea din Valea Bașeului, în particular, și s-o încadreze, în general, în matricea românească. Am ca sprijin, pentru ceea ce afirm, structura volumului: un preambul care cuprinde un *Argument*, *Identitatea comunei Vlăsinești și Patriotismul, un sentiment înăscut la români*. Urmează apoi, Cap. I. *Prima participare eroică a Vlăsineștilor... la Războiul pentru Independență*; Cap.II. *Războiul pentru*

Reîntregirea Neamului, 1916-1918; Cap. III. Participarea vlăsineștenilor la cel de-Al Doilea Război Mondial; Cap. IV. Revoluția anticomunistă din decembrie 1989; Cap.V. Supremă grațitudine eroilor noștri...; Cap. VI. Urmași ai eroilor – semnatari ai altor pagini de istorie ale acestei comune.

Cu această serioasă scriere, Gheorghe Burac își demonstrează virtutea care înnobilează munca de trei decenii, de cercetător și monografist pentru a contribui la afirmarea identității locale a satelor din Valea Bașeului, unde s-a născut, pe unde a făptuit și a trăit. E un act de eroism, o jertfă pentru a-și sluji țara și a râvni idealul ca oameni, fapte tot atât de importante și vrednice precum cele descrise de Domnia sa, acum.

Și pentru aceasta: TOT RESPECTUL!

Bibliografie:

BURAC, Gheorghe: *Vlăsinești. Un Crâmpei din România Eroică*, Botoșani: Arena Cărții, 2018;

ISTRATE, Ion: *Marcăm Stejarii – 80. Gheorghe Burac, seva din rădăcinile gliei strămoșești*, Botoșani, Arena Cărții, 2015;

OPREA, Ion N., *Opusul cărții maghiarizării, Veritas-ul – opinia românească...*, Revista Luceafărul, 5 aug. 2018, www.luceafarul.net

UCRAIN C. & DRĂGUȚU M., *Slavă și recunoștință eroilor (1916-1918)*, București: ed. Paco, 2009;

Note:

[i] Inscriptie, Monumentul Eroului Comisarul Alexandru Popovici, Brăila

[ii] Constantin Ucrain & Mihai Drăguțu: *Slavă și recunoștință eroilor (1916-1918)*, București: ed. Paco, 2009.

[iii] Ion N. Oprea, Revista Luceafărul, 4 aug.2018; www.luceafarul.net

Visele neîmplânzite, sub Lună, cu Dorina Rodu

/19 feb. 2018, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Sub lună... vise”, Dorina Rodu, Botoșani: Agata - 2018

Dorina Rodu, cristalizatorul **Cenaclului** literar *DinOgor*, nu este la prima carte de poezie.

Prima, **Vise**, Botoșani: Agata – 2013 și aceasta, pentru **un altceva** și **un altundeva**, **Sub Lună... vise**, Agata – 2017.

Desigur, **vise!** Cum s-ar fi putut altfel?... Talentul, grația divină, tinerețea și iureșul năvalnic al torenților interiori... porniri, opriri, reporniri și iarăși... e mersul vieții, o sinusoidală și ascensivă spirală, urcușuri, care, de cele mai multe ori, sunt anevoioase și stârnesc crâncene deziluzii ce mocnesc și aprind speranțe născute, vrând nevrând, din vise.

Dorina, *pui de român cu suflet eminescian* (Daniela Pătrașcu), se cufundă în vise! Are încredere în această formă de reprezentare a trăirilor sale, care îi dă speranța necesară unui ideal în formare, ca și cum lumea materială în care trăim și o percepem nu e reală, ci numai o umbră, o reprezentare abstractă a proprietăților stărilor fizice și spirituale, pe care le vedem și le simțim în jurul nostru. **A lucra în sine** (Kant), nu-i o experiență sufletească străină poetei noastre, care a semnat această carte **Sub Lună... vise**.

E o concepție platonicească, ce străbate acest volum de sus până jos, poeta râvnind și crezând într-o **lume a formelor perfecte, în care visele să ia locul strâmbătăților** și inechităților realităților sociale, dezamăgitoare fapte pentru copila apărută în locurile pe unde mai persistă **romantismul eminescian, al cărui veșmânt nu-l va dezbrăca ușor**. /Și deci, te-ai dus,/ Cum ți s-a dus și-amorul;/ Mă-ntreb de mai ai un singur dor:/ Din Luceafăr să devii muritor./ [...] Ai noștri tineri... încă-ți șoptesc/ Prin nopți tăcute versurile nemuritoare,/ Printre Misterele nopții te regăsesc,/ În Singurătate și-n Sonete rugătoare/[...] De-or trece anii rând pe rând,/ Pe lângă plopii fără soț... trecând,/ Privi-voi stelele-n cer din când în când/ Și voi auzi Luceafărul, Epigonii fremătând/. (**Mortui Viventes**).

Îmblânzirea viselor, armonizarea speranțelor în cadrul realităților în care trăim depind de o mulțime de factori și, cei mai importanți, sunt cei asupra și în interiorul cărora nu se poate interveni, decât printr-o majoră acceptare a indivizilor unei comunități, și de aici, chemarea sa: /În al tău corn, Ștefane, suflă,/ Ridică-ți oștenii din morți/ Și îndeamnă-i iar la luptă,/ Secerați pe-ai

*neamului trădători,/ Pe pungăși și nepăsători,/ Apoi, din
victoria-ți cruntă/ Sufletu' cinstit ți-nfruptă./ (Ce rămâne?)*

Nu s-ar zice că fatalismul, care, poate, ar putea fi descoperit sau indus din această carte de poezii, e atât de înverșunat, pentru că Dorina mereu speră, chiar dacă speranța rămâne în zona ideatică, **dragostea, persoana iubită, divinitatea sunt suportul** necesar de a trece peste toate neajunsurile și a prinde forța necesară să-și consolideze idealul din viață: */Rătăcind printre umbre și ruine,/ Pierdută-s și de propriul sine.../ Fugind de lume și de mine,/ Aș vrea să m-ascund în tine./ Contopine-vom sufletele-ntr-unul,/ Transcede-vom întreg universul,/ [...]/ Ești dulcele meu vis/ Îmi ești și muză,/ Către portalul infinitului deschis/ Îmi ești călăuză./ Fii al meu giulgi, a mea năframă/ [...]/ Fii mantia-mi universală./ Aș vrea să-mi fii chiar și pământul,/ Care-mi va acoperi, treptat, mormântul,/ Aș vrea să-mi fii al sufletului veșmânt/ Și cel din urmă crezământ. (Rătăcire-n dorință).* Inspirare și lămuritoare versuri de a-și **consolida crezul său poetic**, posibil o **înfrâurire din clasicismul francez** (Nicolas Boileau), pentru că numai **rațiunea, iubirea și frumosul va face să-i strălucească viața** și creația artistică și, atunci, **arta va contribui desăvârșit la evoluția/ revoluția** relațiilor sociale, pe care le vrea corecte. */Sperând, trăind de azi pe mâine,/ Așteptând un veșnic anotimp/ În care frații nu-și vor îndrepta cruda armă/ Către tâmpla tremurândă/ A fiilor din aceeași țară-mamă/[...]/ Spălându-ne păcatele cu apele acelorași ploii/ Neîndoindu-ne de voi, nici voi de noi./ [...] Un anotimp ce mereu întârzie s-apară,/ Invidia, minciuna și trădarea încă ne separă./ Cerșind puterea absolută [...] //Zamolxis suspină, privindu-și urmașii/ Cum se-ngroapă unii pe alții, [...]. (Cercul deplângerii)*

Deznădejdea că, poate, nu va reuși să-și **îmblânzească visele**, invocând motivul eminescian, **își iscălește convins cuvântul**: */[...] -V-aș lăsa visele-mi rebele,/ Dar mă tem că nu-mi vor fi fidele,/ V-aș lăsa a codrului simfonie,/ Dar voi, veți auzi doar gălăgie/ Neînțelegându-i fremătânda armonie.../ De voi, cei din urmă, mi-ați înțelege/ Tristețea, patima și durerea/ Ce-n mine zac pribege,/ [...]// De mă voi naște iar/ [...]// din țărâna țării-mamă,/ Semeț, umil și fără teamă/ Vă voi lăsa ca drept tezaur:// Sângele patriotic lin curgând/ Din venele [...] scripturilor străbune – /[...]// Poate c-atunci veți înțelege/ De ce n-am vrut mormânt bogat,/ Podoabe, flamuri, nici regat,/ Ci un pat din veștede ramuri să-mi lege/ Și deasupra-mi flori de tei să se legene. (Testamentul poetului).*

Prin cartea de față, **Dorina Rodu** conturează o **intrigă modernă**, o încercare de a combate tendința nepotrivită din creația literară a unor tineri și, în același timp, o trecere dinspre tiparele clasice înspre un **neoromantism angajat**, bazat pe nevoia de a căuta cauzele și a determina un **mesaj social-patriotic adecvat vremurilor noastre**.

Deși sub Lună, visele Dorinei sunt un **vis lucid!**

Teodor Epure, un partener de cursă lungă al înțelepciunii

/19 dec. 2017, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Frământări – poezii”, Teodor Epure, Botoșani:
Agata – 2014

Deși calm la vedere, Teodor Epure, partenerul de cursă lungă al înțelepciunii creative, nu are astâmpăr și mereu îl găsim într-o permanentă frământare, o *căutare a mii de comori, /un căutător de comori/ dincolo de timp/*, pentru a găsi și statornici valori: */tăcere în neliniștita trudă,/ gânduri curate pe câmpuri/, /bucuria iubirii de frumos/, /lăstari pe dealul înflorit/ Lângă fântâna cu izvor nemărginit/, Ca să-mi soarbă truda visului împlinit./*, tăria să înfrunte */valul primejdiei și al urii/*, pentru ca, în liniștea creației, să *culeagă fructe*, să-și *aplece urechea* și să *asculte melodia dorințelor și a viselor/* *Ce se-ascund în inima mlădițelor/* *Și-ncet, încet*, să le făurească un viitor, iar **numele** să-i fie */cântat de privighetori/ Murmurat de soare, de nori și de viori/* *Legănat de vânturi, prin ploaie și flori./* (din poezia **Căutătorul de comori**). **E un ars poetica** ce domină acest dintâi volum de poezii, **Frământări – Ed. Agata – 2014**, autorul exprimându-și caracterul pragmatic al muncii sale de creație literară cu sens, vizibil în mai toate piesele acestei cărți.

Poetul, profesorul de Limba și Literatură Română a multor generații de vorniceneni, */născut în luna ianuarie,/ Cu zăpadă scârțâind sub picioare/ Case acoperite cu*

zăpadă/(poezia, **M-am născut**), mereu este frământat de sentimente și trăirii nostalgice, gest de prețuire de altfel, despre mama, tata, casa, satul, copilăria /*din curtea cu ierburi înalte*/, tradiția și valorile creștine, destinul omului pe pământ care /*Trăind și muncind pe glia împlinirii*/, *Când Dumnezeu i-a dat darul gândirii*/, *Și-a descoperit rostul său în viață*/ *Deși nu știa cum arăta...*// [...]. (**Rostul omului pe pământ**)

Moștenitor al spiritului gospodăresc și apărător al valorilor satului românesc, un factor ideal de existență, un **modus vivendi** întemeiat, în epoca modernă în ținuturile Vornicenilor, de către mioriticul Dumitru Sârbu (Ion Ionescu de la Brad, *Agricultura română din județului Dorohoi*, 1866), Teodor Epure este o personalitate complexă cu tușe majore de educator, profesor, poet și memorialist, un exemplu de a trăi cu sens și a notifica rostul omului pe pământ. E tocmai ceea ce Dumitru Lavric însemna, cândva, nu de mult, în Revista *Vorniceneanul*, că Teodor Epure, prin cărțile sale, de la monografia, memorialistică la creații literare, se definește „[...] sub semnul unor spirite tutelare – numite *Spiru Haret* sau *Dimitrie Gusti*, care au direcționat formarea în lumea satelor a unor intelectuali de autentică simțire românească, precum și spiritul unor celebre instituții botoșănene de învățământ – Institutul școlar „Anastase Bașotă” de la Pomârla și Școala Normală „Alexandru Vlahuță” de la Șendriceni, care au impus modelul dascălului dăruit total profesiei și comunității; [...]”

E o carte plăcută cu versuri autentice, pe care dacă o citești te ține în loc, se oprește parcă timpul, și-ți dă un imbold să scormonești memoria pentru a trăi reveria altor vremuri. Merită citită! Și, așa, veți descoperi „un gând al unui stejar cu multe inele”!

***Marcăm stejarii. Ilie Pascal – 94,
un simbol , un # (diez) al valorilor
tradiționale***

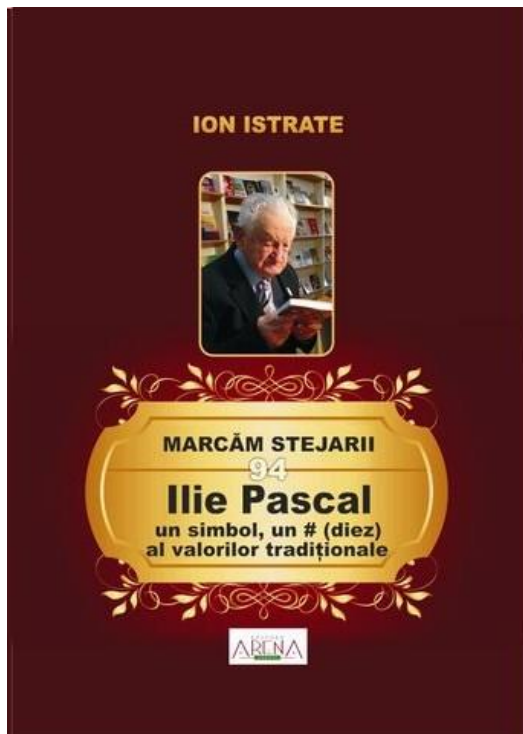
/ 3 dec. 2017, Rev. Luceafărul

Prefață la vol. „Marcăm stejarii. Ilie Pascal – 94”, Ion Istrate,
Botoșani: Arena Cărții – 2016

Astăzi, 3 decembrie 2016, ne-am bucurat cu toții fiind alături de Domnul Ilie Pascal, renumit folclorist al Ținuturilor Nordului Moldav, la aniversarea zilei de naștere. Sărbătoritul nonagenar, participant la luptele de la Păuliș pentru eliberarea Ardealului de sub ocupația hortisto-fascistă, martor ocular al celui de-Al Doilea Război Mondial, a fost onorat de prezența unor ofițeri superiori ai Armatei Române: Col. Gabi Dascălu, comandantul Garnizoanei Zonale Iași; Col. Constantin Florea, comandantul Garnizoanei Botoșani; Col.(r) Gheorghe Timofte, președintele Asociației „Cultul Eroilor” Fil. Botoșani și Col.(r) Florea Macovei, directorul Casei Armatei Botoșani. (notă la ediția din 2016, republicat în revista Luceafărul, 2017)

Ne este cunoscut faptul că, uneori, la începutul unui portativ sau al unei note se așează simbolul „#” pentru a ridica valoarea în execuția muzicală cu un ton sau un semiton. Pe de altă parte, simbolul „#” (diez), „hashtag”-ul, așa cum îl cunoaștem din rețelele de socializare ale mediului virtual, implică rolul de a organiza și ordona mesajele despre grupuri de

participanți și subiectele discutate cu scopul de a obține un impact major și eficace sau pentru a înlesni căutare a ceea ce interesează. Și pe tastatura telefonului mobil se găsește acest simbol „#”, folosit pentru a trimite informații sistemului de operare al acestui dispozitiv.

Judecând după înțelesul din această succintă argumentare, am considerat că e potrivit și necesar să dau un asemenea titlu, în care m-am aplecat asupra a ceea ce mi-am propus de a „marca un stejar” din această parte de Țară Românească. Și **Ilie Pascal**, și **Georgică Manole**, și **Gheorghe Burac**, și **Teodor Epure**, și **Ovidiu**

Chelaru, și Mihai Palaghia, și regretatul Mihai Munteanu, și mai sunt încă mulți, pentru mine reprezintă simbolul unui ***mod de viață***, unde capacitatea muncii profesionale și cultural-spirituale a fost pusă, cu prioritate, în slujba comunităților satești.

Domnul Ilie Pascal, deși din 95 trece în 96 de ani de viață, viață cu rost și împliniri mărețe prin toate cele patru perioade istorice străbătute, la fel de viguros, și acum, îi dăinuie harul de a munci în ale scrisului, pentru că are încă foarte multe de spus. Și totul este activat și reactivat de un crez, un ideal propriu, de a menține și conserva o atitudine adecvată, în primul rând, față de valorile tradiționale. Viața și faptele Domniei sale i-au conturat profilul unei **personalități de excepție**, ancorându-se pentru succesiunea generațiilor viitoare ca un simbol, care a pulsat valoarea și va genera mereu un adaus la valențele folclorului românesc. Un efort cu ținta de a străluci prețioasa zestre, ca o **solemnă făgăduință strămoșească**, o dorință nestrămutată și neafectată de factorii externi muncii proprii din mediile sociale diferite ca forme de guvernământ și doctrine aplicate, pe care le-a confruntat.

Călăuzit de **un principiu cunoscut**, consideră că avem datoria să conservăm și să promovăm nealterabil folclorul românesc, pentru că ***noi nu moștenim zestrea înaintașilor noștri; această moștenire e a copiilor noștri, a celor din viitorime, iară noi, doar, am împrumutat această tezaur de la generațiile ce vin.***

De aceea, Ilie Pascal a protejat valorile tradiționale și a promovat folclorul în maniera gândită și consacrată de Domnia sa, specifică simplității și clarității caracteristice lumii satului. Cărțile Domniei sale se constituie într-o operă tot atât de valoroasă în convingeri

și concepte, precum a marilor învățați. Diferența constă în aceea că metodele de abordare, modul de exprimare, limbajul folosit și fondul acestuia sunt așezate în stiluri diferite, în forme specifice celor cărora li se adresează pentru a fi înțelese. Creatorul, purtătorul și beneficiarul folclorului este mulțimea, o masă de oameni cu bagaje intelectuale diferite. Din această perspectivă, va trebuie să adâncim analiza pentru a constata adevărata valoare a ostelenii și rezultatelor ei, care aparțin autorului, un exemplu, un imbold pentru a întări nevoia de reactivare a unui curent de opinii și acțiune, care să urmărească ridicarea culturală, economică și politică a locuitorilor din mediul rural, ca principal factor în dezvoltarea satelor și promovarea culturii tradiționale. Unii vor zâmbi sarcastic, dar realitatea ne arată că în mediul rural își face loc, destul de îndesat, incultura, lipsa de bun simț și respect, mitocănia și multe alte tendințe neadecvate, care alterează neîndoiește relațiile tradiționale, valorile morale și sociale.

Adevărul pur despre viața și munca înmănunchiate într-un „modus vivendi” specific Domnului Ilie Pascal, realitate percepută de toți cei care l-au cunoscut sau îl cunosc, îmi limitează meritul publicării unei cărți din seria „Marcăm Stejarii”, colecția „Virtutea Sătească”, care va fi actualizată prin adăugire și revizuire pentru republicare, 2018.

Simbolul „**#folcloristul**”, dacă îl vom folosi atunci când vorbim despre Ilie Pascal, nu l-am determinat eu, ci faptele muncii Domniei sale ca sumă a calității în îndepliniri pentru sensurile trăirii pământești și a valorilor moral-spirituale demne de urmat, pe care le descoperim în cele 30 de cărți scrise și publicate până acum, ca dovezi ale atributului „**specialist în folcloristică**”.

În postura de **#folclorist**, Ilie Pascal nu numai că și-a trăit și-și trăiește viața pe modelul tradițional sau că a pus în cărți ceea ce se purta și se poartă din vorbă în vorbă, din om în om, din generație în generație, dar, ca specialist în domeniu, a și teoretizat despre folclorul românesc, arătând că: [...] *În limba română cuvântul **folclor** a apărut mai târziu față de alte popoare europene. De exemplu, francezii întrebuințau expresia "Traditions Populaires", italienii întrebuințau expresia "Tradizioni Popolari", spaniolii întrebuințau expresia "Saber Popular". Popoarele latine mai foloseau pentru folclori denumirile: "Demopsihologia", sau "Demopsihologin", iar grecii "Lografia". Popoarele germane au întrebuințat cuvântul "Volkskunde", "volk" înseamnă "popular", iar "kunde" înseamnă "știință"./La noi termenul de folclor apare pentru prima dată într-o Recenzie din 1882, apoi se răspândește prin Nicolae Iorga, în 1890. Mai târziu Gr. Tocilescu, pronunță clar în lucrarea sa "Materialuri Folkloristice". La noi s-a luat problema în serios, s-a creat Institutul de Etnografie și folclor, trecându-se folclorul în rândul Științelor./ Folclorul este știința care se ocupă cu creația artistică a maselor populare de la sate și orașe, păstrată anonim prin tradiția orală, de-a lungul veacurilor în care se reflectă viața prin toate aspectele și în continuă transformare. Deoarece folclorul se crează sincretic, elementele sale fiind indivizibile, ele sunt cercetate separat numai cu un scop didactic./ La noi, la români folclorul este foarte important. Vasile Alecsandri spunea: "Românul este născut poet.", fiecare persoană românească are de spus ceva din cap ca să fie mai bine înțeles. Expresia "E greu de cap" arată ceva despre o persoană, dar pe înțeles intim; sau expresia "Vezi-ți de lungul nasului" afirmă ceva care arată caracterul unei*

persoane ce trece peste puterile sale intelectuale, (fudulia)./ Folclorul arată viața unui popor. Iată ce spune marele George Enescu despre folclor: "Folclorul este cartea de identitate a neamului nostru românesc"./ Începând de la daci și romani, de la Mircea și Mihai, de la Ștefan și Cuza, toată istoria o găsim în folclor. Folclorul ne arată trecutul, prezentul și viitorul nostru./ Iată de ce trebuie acordată o atenție deosebită acestui fenomen care ne caracterizează prin gura anonimă a neamului românesc. Și ca să ne dăm seama ce este folclorul voi prezenta în continuare toate formele și aspectele îmbrăcate de folclor. Fac această împărțire după indicațiile date mie de către doamna Emilia Comișel – Dr. porf. Univ. cercetător al Institutului Național de Etnografie și Folclor de la București [...]" (PASCAL, ILIE: Am trăit în 4 perioade istorice (1922-2015), Botoșani, Ed. Agata, 2015; pg.173).

Până înspre anii senectuții, perioadă a vieții când s-a dovedit un principal actor al socialului comunității sătești, implicat direct în realizarea și participarea la toate obiceiurile satului, Ilie Pascal a scris și publicat șase cărți: *Folclorul din județul Botoșani*, Casa Județeană a Creației Populare – 1969; *Monografia istorică a comunei Mitoc*, 1969; *Monografia folclorică a comunei Mitoc*, 1969; *Cumătria la Mitoc*, Conservatorul din Iași – 1987; *Nunta la Mitoc*, Conservatorul din Iași – 1988; *Înmormântarea la Mitoc*, Conservatorul din Iași – 1989.

Din anii senectuții, fără a observa o slăbire a funcțiilor intelectuale, dimpotrivă, avem o importantă zestre scrisă în 24 de cărți, palmares ce include „Viața și sănătatea omului”, Ed. Agata, Botoșani – 2016 și „Nunta Românească din Străbuni” – teatru în 11 acte scenice,

Ed. Agata, Botoșani – 2016. Cea mai importantă și mai masivă lucrare scrisă și publicată este *Monografia Folclorică a Zonei Mitoc*, 4 volume însumând 1.200 de pagini: vol.1, Ed. Axa, Botoșani – 2004; vol.2, Ed. Axa, Botoșani – 2005; vol.3, Ed. Axa, Botoșani – 2006; vol.4, Ed. *Quadrat*, Botoșani – 2007. "[...]La vârsta de 85 de ani a reușit și și-a văzut visul împlinit publicând *Monografia Folclorică a Zonei Mitoc*, în 4 volume, ce cuprind peste 1200 de pagini. Cartea este o mare realizare, deoarece reușește să facă nepieritoare istoria locurilor natale, obiceiurile strămoșilor, viața sub toate aspectele ei [...]. Această monografie realizează o legătură dumnezeiască între autor și satul natal, deoarece e scrisă cu pana înmuiată în cerneala amintirilor a anilor și a multor trăiri personale.[...]" (LUȚUC, PAULA: Prefața la vol. *Pasteluri*, Ilie Pascal – Botoșani, Ed. Agata, 2016; pg. 13).

Punerea în scenă a unei piese de teatru „**Nunta Românească din Străbuni**”, carte lansată astăzi, în care se surprinde obiceiul nunții tradiționale, nu se referă numai la petrecerea efectivă a nunții, ci este un **întreg procedural** din momentul când tinerii se cunosc și până ajung să-și unească destinele într-o viață de familie. Totul începe de la **schimbul de vorbe „întâmplătoare”** sau „neîntâmplătoare”, apoi **întâlnirile „neîntâmplătoare”** la Căminul cultural, la **șezători**, apoi participarea la **hora satului** (Tabloul II din scenă), tradiția **închinării colacului**, în prima zi a anului – de Sf. Vasile, tânărului care a scos fata la joc în Hora Crăciunului (Tabloul III – Colăcăria), apoi **peșitul** (stărostirea, mijlocirea căsătoriei), **împăcarea** (învoiala pe baza unor promisiuni certe de zestre pentru viitoarea familie – **amanetul**), **logodna** și planificarea nunții (Tabloul IV), **invitarea la nuntă** cu muzica prin sat (Tabloul V), **cununia religioasă** și întoarcerea de la

cununie (Tabloul VI și VII din scenă), **petrecere și masa mare, dezgătitul miresei** (Tabloul VIII), **chemarea** (Calea primară), când tinerii însurați merg cu daruri la părinții miresei și la nași, unde stă la masă și se servește borș de găină, friptură, găluște, vin ales și rachiu „a întâia” (Tabloul IX). Obiceiul nunții se încheie cu **aducerea colacilor nașilor de cununie**, ca gest de respect (Tabloul X).

Și „Mărgeluțe hazlii”, și „Clopoței și hăi, hăi...”, și „Povestiri de la Rai și de la Iad (de la martori oculari)”, și „Un crai fără coroană”, și „Dragostea nu are vârstă”, și „Pasteluri”, și „Folcorul din județul Botoșani”, și „Nunta Românească din Străbuni” și toate celelalte cărți, pe care le-a scris și publicat, reprezintă o muncă asiduă de o viață pentru **culegerea și studierea sistematică a folclorului românesc specific zonei de nord din Lunca Prutului.**

Filosofia, propagarea ideilor și conceptelor despre viață, atitudini în relațiile interpersonale, din cadrul acțiunii sociale tradiționale, le găsim în cântecele populare și strigăturile rostite la hore sau cu diferite prilejuri privind unele momente marcante din viață. La horele din sat și la diferite petreceri, auzim strigături, care spun totul prin subtilitatea formei și conținutului: [...] *Pune-o jos, pune-o jos/ Și sărut-o cu folos/[...] Auleu și auleu/ Să vie și rândul meu/[...] Pentru tine mai Vasăli/ M-o bătut mama trei zăli./ Să mă bată cât de tare,/ Pentru tine nu mă doare. [...]* *Mândra s-o lăudat,/ C-are poale de bumbac/ Dar am văzut la joc/Că n-are poale deloc. [...]* *Ui, săracu ghini sare,/ Nu știu acasă ce mai are,/ Cocița și ițăli/ Cotruța cu mătăli. [...]* *Dragi îmi sunt oițăli/ Când le cresc/ Ca la fete țâțâli/ Țâțâli cât nucile. [...]* *Haide roată, rotiliță/ Fata neichii copiliță/ Astă vară sugea-i țâța/ Și-*

*acum neichii gurița. [...] Eu sunt floare de cicoare/ Cine mă
sărută moare/ M-a sărutat un băiat/ De trei ori a leșinat./
M-a sărutat și-un voinic/ Și lui nu-i-a fost nimic./ Încearcă
și dumneata/ Să mă săruți de-i putea./ Și dacă te-i muia/
Ce bătaie ți-o mai da./... Hai încearcă, nu mai
sta! [...] Ciobănașul de la oi/ Cum stă vara printre ploi/ Azi
o bura, mâine- o bură/ N-are cine să-i dea o gură! [...] De
trei ori era să mor/ După poale de fuior./ De cinci ori era
să zac/ După poale de bumbac! [...] Verde una, verde
două/ Nu mai cloci bade ouă!/ Vină-aicea so mă jocuri/ Și
pe urmă poți so pleci./ Dacă ești de-acia
blegi. [...] Păhăruț nu tremură/ Ca te-o be, nu te mânca!/
Păhăruț i cat un cui/ Când îl pui la gură nu-il/ Păhăruț-i
cât o cioară/ Când îl pui la gură zboară!/
Moșule harabagiu/ Adă sticla cu rachiu!/
Bună-i sticla ne-ncepută/ Și femeia cea stătută! [...] Găinușă fără de
pene/ Du-i noroc fetiței mele,/ [...] Să trăiască mireasa/
Să mânânce găina./ Că și-o găsit fericirea! [...] Ardă-te-ar
focu băiete/ Că mai sărutat cu sete/ Și mi-a rupt rochița în
spate/ Și trei nasturi de la ghețe! [...] Iu-hu hu, iu-hu hu/
Baba vrea și moșu nu. [...] Ce pot să însemne toate
acestea decât stări de spirit, nevoi, cerințe, dorinți,
împliniri și neîmpliniri, mai aproape toate predispuse,
încălnate spre senzual, un evident conotativ erotic. Și toate
acestea sunt departe de vulgarismul străzilor și barurilor
de astăzi, unde fără jenă se rostesc expresii mitocănești
de cea mai joasă speță și care au aceleași conotații. Dar,
e mare diferența!*

Și tema problematicei economice și sociale, a asigurării celor necesare traiului și nevoilor gospodărești, a liniștei și sănătății în familie, a vieții personale este la fel pusă în evidență cu ajutorul strigărilor, toasturilor la diferite evenimente din viață

s.a.m.d.: [...]Frunzuliță mărgărit/ Bine-i doamne de trăit/
 Când ești pe lume fericit. [...] Să trăim și să ne bucurăm la
 fel și la venirea strănepoților noștri, flori dragi pe
 pământ. [...] Hai leliță după mine/ Că eu am să te țin bine,/
 La moară nu te-oi purta,/ Nu te-i duce, nu-i mânca,/
 Descuță nu te-oi purta/ Că tu sângură-i umbla./ [...] Șase
 nefrămioare de in/ Cusute cu flori, cu hărnicie/ Din mică
 copilărie/ Nu mai să fie de-aici din casă,/ De la cinstita
 mireasă./ Să nu fie de la vecine/ Ca să pățim o
 rușine. [...] Să trăiască doi părinți/ C-au făcut copii
 cuminți./ Au făcut și i-au legănat,/ Bună cinste au
 căpătat./ [...] Ca și pomii cei rodoși/ Cu roadele ramurilor/
 Cu rădăcina răcorilor/ Căci după cum nu este copac/ Să
 crească/ Să înflorească/ Și rod să nu rodească./ [...] Tot așa
 nu este copil să se nască./ [...] Să crească/ Să
 trăiască/ [...] Dar noi cu pasul pășim/ Și păcate agonism./ i
 cu acești doi copii/ Părinții au năcăjit/ Brațele de muncă ș-
 au rupt/ Pieptul mamei i-au supt/ Somnul și l-au deșteptat/
 Cuvântul vi l-au întunecat./ [...] Și cum nu se poate mânca/
 Pâinea nesărată/ Tot așa nu poate sta o fată nemăritată,/
 Căci Dumnezeu a cuvântat/ Ca să meargă la bărbat,/ Dar
 la bărbat când a ajuns/ Rugăciunea i-a și spus:/ Doamne-
 ajută acum și mie/ Să fac o gospodărie./ Părinții rău s-au
 întristat,/ Că fata merge la bărbat./ [...] Hai noroc și
 sănătate/ Că-i mai bună decât toate!/ Să trăiți cu toții
 fericiți,/ Să fim cu toții mulțumiți!/ Dragi copii!/ Să trăiți, să
 vă-nvoiți/ Viața să nu o urâți./ Să aveți viață cu dulceată/
 Să vă laude și alță/ Să aveți minte Dumnezăiască/ Și
 coroană –mpărătească,/ Domnul să vă dăruiască/ Și nunii
 cei mari să trăiască!/ Să aibă bucurie de fini/ Și finii de
 noroc/ Să fiți cu toții sănătoși,/ Hai noroc și sănătate/ Că-i
 mai bună decât toate!/ Să trăiți cu toții fericiți,/ Să fim cu
 toții mulțumiți!/ [...] Dragi copii!/ Să trăiți, să vă-nvoiți/ Viața

*să nu o urâți./ Să aveți viață cu dulceață/ Să vă laude și
altă/ Să aveți minte Dumnezeuască/ Și coroană –
mpărătească,/ Domnul să vă dăruiască/ Și nunii cei mari
să trăiască!/ Să aibă bucurie de finii/ Și finii de noroc/ Să
fiți cu toții sănătoși,/ [...] Doamne binecuvintează/ Casa ce
se întemeiază/ Că-s tineri din sat la noi,/ reau să scape de
nevoi./ De-acum la cununie/ Preotul o să-i îmbie/ Să
trăiască civilizat,/ Să fie frunțași în sat./ Să se-nțeleagă
frumos,/ Casă bună și bogată/ Și casă îmbelșugată./ Trăiți
viața bucuroși/ Și să-aveți copii frumoși./ Să trăiți într-un
Mulți Ani,/ Mai bine de-o sută ani!/ [...] Să trăiți, să înfloriți/
Ca merii/ Ca perii/ În mijlocul verii/ Și-n toamna cea
bogată/ În toate-ndestulată. [...] Să fie într-un ceas bun, cu
sănătate și noroc la tinerii căsătoriți!/ De casă mare, eu
dăruiesc tinerilor 5 ha de pământ, o căruță cu cai, plug,
prășitoare și sămănătoare. Le mai dăruiesc suma de 1.000
de lei. Să le fie cu noroc și sănătate!/ [...] Mulțumi socrilor
mari pentru ele și dorim tinerilor CASĂ DE PIATRĂ, cu
sănătate și noroc/ De casă nouă, dăm copiilor noștri suma
de 700 lei, 2 ha de teren agricol și un ha de fânețe, o vacă
cu vițel și 10 oi. Să le fie cu noroc și sănătate!/ Muzicanților
le dau bacșiș 100 de lei [...] Să le purtați
sănătoși/ Și să nu mai îmbătrâniți/ Și cu altele să v-
noți!/ [...] De casă nouă, eu cu bunica, dăm suma de 1000
lei și 3 saci cu făină de grâu. [...]*

Ilie Pascal s-a născut la 3 dec. 1922, Mitoc, județul Botoșani, din părinții: Gheorghe și Maria Pascal, cu rădăcini de negustori și țărani din Mitocul Botoșanilor. A absolvit Școala Normală de Învățători Șendriceni – Dorohoi, după care a fost încorporat și a urmat Școala de Ofițeri Infanterie din Ineu, județul Arad.

Pe linie militară, a mai urmat, în 1961, cursurile de ofițeri superiori din cadrul Academiei Militare, în prezent având gradul de Colonel în Retrageră. A participat pe Frontul de Vest, în Al II-lea Război Mondial, pentru eliberarea Ardealului de Nord de sub ocupația hortisto-fascistă.

Cariera profesională. A muncit timp de 39 de ani ca învățător, profesor de muzică și director de școală în satul natal, Mitoc, jud. Botoșani, după ce în perioada 1951-1952, a fost învățător la Vlăsinești iar, apoi, un an la Drăgușeni, Botoșani.

Aprecierea muncii pe linie profesională și culturală: Gr.I în Învățământ; Titlul de Învățător Fruntaș; Evidențiat în Activitatea Culturală de Masă; Decorația a 30 Aniversare de la Proclamarea Republicii Populare Române și Medalia Colectivizării Agriculturii.

Distincții militare. Decorațiile: Eliberarea de Sub Jugul Fascist; Crucea Comemorativă a Celui de-Al II-lea Război Mondial; Emblema de Onoare a Armatei Române.

Scriitor botoșănean: a tipărit peste 30 de volume în cărți diferite; s-a evidențiat, ca singur autor, prin publicarea Monografiei Folclorice a Zonei Mitoc, care cuprinde 1.200 de pagini.

În prezent, se remarcă cu dăruire în efortul cultural-obștesc botoșănean: în cadrul Casei Armatei Botoșani a înființat Ansamblul Ostășesc de Cântece și Dansuri „Ștefan cel Mare”, pe care îl dirijează; este membru în Consiliul Director al Asociației Naționale „Cultul Eroilor”, Fil. Botoșani și în Consiliul de Coordonare al Uniunii Vatra Românească, Fil. Botoșani; este Membru de Onoare al Clubului Cărților „Agata” și redactor asociat al Rev. de cultură „Luceafărul” (Bt).

***Teodor Epure, dascăl și monograf
al școlii vornicenene***

/ 22 nov. 2017, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Secvențe din istoria școlii vornicenene”, Teodor Epure, Botoșani: Editura Agata, 2017.

În această schiță (secvențe) de studiu monografic, autorul, profesorul Teodor Epure,

marchează începutul determinabil al unor preocupări privind istoria învățământului, ca proces complex de educare și formare a personalității umane, **școala**, atât de necesară și importantă misiune de socializare și

culturalizare pentru un sistem de relații interpersonale și sociale din cadrul unei comunități sătești – comuna Vorniceni – a cărei istorie și origine se pierde la începuturile epocii medievale.

Despre profesorul meu din anii liceului, Teodor Epure, nu e nevoie să mai insist cu referiri la personalitatea Domniei sale, pentru că, de fiecare dată, când am avut prilejul, mi-am arătat respectul și prețuirea față de **Omul** care nu-și epuizează forța și vigoarea atunci când trebuie să contribuie la iluminarea satului în care s-a născut, crescut și format, unde a trăit și a muncit cu o grijă aparte în slujba întregii comunități, cu scopul de a descoperi, afirma și proteja componentele de identitate rurală în contextul unui proces rapid de globalizare. Văd aici mărturia scriitoricească de monografist, memorialist, poet și publicist într-o consecventă și trebuincioasă dinamică: „Tezaurul toponimic al comunei Vorniceni”, Editura Agata: Botoșani – 2008; „Stejarii din Dumbrava Înaltă (memorialistică)”, Editura Agata: Botoșani – 2014; „Frământări (poezii)”, Editura Agata: Botoșani – 2014; „Pe un covor de vise (poezii)”, Editura Agata: Botoșani – 2017; precum și numeroasele articole publicate în revistele *Luceafărul* (Botoșani) și *Vorniceneanul*, al cărui cofondator și redactor șef este din 2009.

Aici, în Vorniceni, Teodor Epure, întocmai ca fostul său coleg de școală normaliană, prof. Gheorghe Burac din Vlăsinești, încă din fragedă copilărie, și-a *găsit rostul și șansa unui **modus vivendi**, care, la rândul-i, a fost și șansa comunității de a-și contura și afirma identitatea, preocupare atât de importantă și necesară unui popor.*

Și cum **școala**, unul dintre factorii cei mai importanți în formarea personalității ca individ cu nevoi proprii și atribuții de îndeplinit într-o societatea umană, nu

a scăpat atenției preocupărilor autorului, i s-a dedicat acest **studiu monografic**, un început care va trebui să fie preluat și aprofundat în cercetare pentru detalii și noi date clarificatoare privind evoluția procesului de învățământ și educație din comuna Vorniceni. Sigur, și așa, lucrarea de față e o contribuție importantă la elucidarea: proveniențelor de identitatea strămoșească, formării corpului didactic modern, evoluției și structurii populației școlare, problemelor sociale și economice cu care s-a confruntat școala vorniceneană de-a lungul anilor.

Un important act reparatoriu și, totodată, un meritat compensatoriu ar fi fost dacă în acest studiu, în final, își găsea loc o propunere, o idee mai veche pe care am discutat-o de mai multe ori cu domnul profesor Teodor Epure, aceea de a da imbold autorităților și factorilor de decizie locali, de a se denumi, a da un titlul fiecărui lăcaș de învățământ și cultură din comuna Vorniceni, prin folosirea unor sintagme, care să se adauge la formularea denumirilor legale sau impuse de anumite acte normative emise de ministere.

De luat în seamă ar fi ca și generațiile care urmează să respecte și să nu vicieze ceea ce acum s-ar putea hotărî, ca gest de respect pentru profesorii, învățătorii și educatorii care au contribuit la edificarea unui învățământ modern și eficace din istoria recentă a comunei Vorniceni.

Așadar, Școala Gimnazială Nr.1 Vorniceni (fostul liceu) să fie denumit: ȘCOALA EPURE – SÂRBU (ȘCOALA GIMNAZIALĂ „EPURE – SÂRBU”). O succintă și perfectibilă argumentare pentru aceasta, valabilă prin adaptare și celorlalte situații, ar fi: profesorul Teodor Epure – și Olga (Beleca) – , autorul acestui volum monografic, și-a dedicat întreaga viață satului și

învățămintului vornicenean, scriitor și poet, a publicat 5 cărți, figurează în „Dicționarul Scriitorilor și Publiciștilor Botoșăneni” – Silvia Lazarovici, este moștenitorul și păstrătorul valorilor tradiționale locale – oieritului din Vorniceni – străbunicul său fiind Dumitru Sârbu, a cărei faimă o știm. Prin sintagma SÂRBU, se atribuie un gest de respect și omagiu dascălilor proveniți din aceeași familie, SÂRBU (Dumitru și Valeria (Lișman) Sîrbu, Maria (Sîrbu) Murarașu, Gheorghe și Angela (Bâgu) Sârbu, Aurel și Rodica Sârbu.

Localul școlii vechi să se denumească ȘCOALA ISTRATE – GHERMAN. Aici, am în vederea contribuția dascălilor Costache și Sanda (Croitoru) Istrate, Petru Istrate –, Elena (Istrate) Ionescu și prof. Gheorghe Gherman autorul monografiei comunei Vorniceni și cofondatorul muzeului etnografic din sat.

Școala din vale: ȘCOALA ȘALARU-PÂNZARU, în memoria ilustrațiilor dascăli Ioan și Maria Șalaru, Mihai și Teodora (Gologan) Pânzaru.

Școala „Octavian Ionescu” să fie redenumită ȘCOALA MURARAȘU (omagiind și venerând pe toți dascălii murărășeni: Aurel și Paraschiva Murarașu, Teodor și Minodora (Ostafie) Murarașu, Eugen Murarașu, Ion și Maria (Sârbu) Murarașu și îndreptând o eroare, pentru că prof. Octav Ionescu nu are o contribuție la afirmarea școlii din Vorniceni, ci, mai degrabă, la consolidarea unor date și obiceiuri de identitate locală și, atunci, potrivit ar fi altceva.

Școala din satul Dealul Crucii: ȘCOALA CORLECIUC, o răsplată morală meritată profesorului Ovidiu și educatoarei Carmen Corleciuc, datorită contribuției și susținerii școlii, ca profesor și primar al comunei.

Căminul cultural din Vorniceni: Casa de cultură DIONISIE PĂDUREȚ, un binemeritat omagiu ilustrului profesor, întemeietorul ansamblurilor culturale tradiționale din Vorniceni (corul comunal și formația de fluierași).

Pentru aceasta, o amplă argumentare este necesară într-un demers de a promova propunerile în vederea adoptării unei hotărâri printr-un Act administrativ legal.

***Lecția de civică –
didactică cu
Georgeta Bolea***

/ 8 oct. 2017, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Fabule – poezii pentru copii”, Georgeta Bolea, Botoșani: Agata – 2017

Vorbind despre Georgeta Bolea, nu ai cum să nu vorbești și despre Gheorghe Coroi „[...] marele nostru înaintaș, personaj de legendă, intrat în legendele Botoșanilor, în legendele țării. [...] eroul nostru, [...]” (BEJENARU, I.), pentru că ambii se trag din aceleași rădăcini, **Codrii Gurandei**, din preajma satelor Guranda și Durnești.

Apărut în vremurile de restriște când săracii erau asupriți de stăpânire, Coroi se revoltă față de un sistem abuziv și rapace pentru a face dreptate celor nevoiași și neputincioși în fața nelegiuirilor autorităților și celor

bogați, de unde și sintagma populară, care se rostește și astăzi, din ce în ce mai des, *Dacă ar fi fost Coroi...* sau *Dacă ar fi Coroi...*

Din nefericire, Coroi, haiducul, nu mai există! De la el a rămas doar o legendă, un spirit profund de nemulțumire și o dorință de a înlătura faptele nocive, suportând o societate afectată grav de corupție și nedreptate, fenomen ce justifică unele constatări din timpul lui Coroi, jalnice, pentru că le remarcăm și astăzi, când societatea civilă, intelectualii emancipați, oamenii nevoiași și de bun simț afirmă frecvent: *legile sunt făcute doar pentru ei; legea e un fel de vacă de muls, DNA-ul o paște, judecătorii o țin și avocații o mulg.*

Georgeta Bolea nu e departe de spiritul lui Coroi, așa zice, chiar, că, la Domnia sa, mocnește o mai mare grijă față de cei nevoiași, o revoltă acerbă față de o societate care se clădește pe principii neadecvate, o revoltă care se manifestă în alt mod, cu alte mijloace, toate trecute prin ficțiunea artistică; dovada unui mare talent literar.

Născută în anii '50, în satul Guranda (jud. Botoșani), Georgeta Bolea este al cincilea copil, din cei opt, al familiei Costache și Viorica Guriuc. Își petrece copilăria pe dealurile din împrejurimi și în codrii de stejari din vechea Gurandă, sub apăsarea poveștilor legendei *Coroi*. Prima încercare literară, cu poezia „Mamei”, se încrucișează cu absolvirea școlii gimnaziale, în 1968. De atunci, nu mai are astâmpăr și putem enumera plusurile în salturi calitative în formarea sa, cu personalitate aparte. Absolvă liceul de profil cu bacalaureat și calificarea de educatoare, obține succesiv ***gradele didactice în învățământ, III, II și I***, participă la comunicări științifice („Educația patriotică încotro?”); publică în periodice de prestigiu: în 2005,

„Cuvântul românesc – dar Dumnezeiesc”; în 2007, „Lumea lui Creangă – bucuria copiilor”; în 2009, „Poezia – mijloc de realizare a educației pentru societate” și poeziile „Rodul Învierii”, „Masa pentru Sfintele Paște” și „Ramura Floriilor”; în 2010, publică lucrarea „Aplicarea teoriei inteligențelor multiple în educarea moral-civică”. Consacrată deja actului de creație literară, în 2012, la Editura Agata, publică volumul de poezii „O poezie pentru fiecare”, iar în 2017, la aceeași editură, cartea de poezii „Lacrimi la români. Credință și iubire” și romanul în versuri „Daiana”.

Cartea de față, „Fabule – poezii pentru copii”, Ed. Agata, Botoșani – 2017, este un îndemn de a râvni și lupta pentru o societate mai bună bazată pe principiile valorilor tradiționale românești, folosind alegoria, un procedeu stilistic care facilitează accesul și înțelegerea lecturii.

De ce alegoria?... pentru că Georgeta Bolea, ca om al corpului didactic, s-a străduit o viață pentru a construi o contribuție trainică și eficientă în procesul instructiv educativ, în formarea tinerelor vârstare, o contribuție pătrunsă de o viziune creatoare, care să nu-i atragă consecințe nedorite, pentru a sublinia valori și nonvalori umane precum ura, dragostea, prietenia, toleranța, intoleranța, mândria, trufia, umilința, abuzul, întocmai spuselor Domniei sale: „cunoștințele și practica profesională transpuse în forma cea mai accesibilă mulțimii, poezia, care sensibilizează, continuă nestingerită de timp și mentalități, modelarea de către sine a omului, un conținut în concordanță cu valorile, conduitele, atitudinile, socialmente dezirabile în mediul comunitar... pentru înfăptuirea unei lumi democratice noi.”. Această viziune artistică este bine conturată și în

„Epilogul” acestei cărți, de unde cititorul va înțelege și mai bine rostul acestui volum de fabule.

Sunt trăiri și neliniști ale autoare, sesizate și de Dorina Rodu, în prefața semnată la cartea „Lacrimi la români. Credință și iubire”: „[...] fiind marcată de accentuarea lipsei de principii morale în care se afundă, tot mai mult, poporul român și servindu-și cauza dragostei față de țară și-a așternut gândul inundat de mâhnire în [...] versuri, ascunzându-se *de-amarul lumii* ce o înconjură. Își găsește, astfel, alinarea și puterea de a merge mai departe, să scrie și să spere într-un viitor liber și armonios, născut din trecutul (și prezentul) destul de neguros, plângând nedreptățile ce-i se fac poporului român, jelindu-și semenii care au sufletul „aproape mort [...]”. (RODU, D.)

În această carte, Georgeta Bolea tratează, pe înțelesul copiilor, teme majore ale relațiilor interpersonale din interiorul unei comunități. De exemplu: **atitudinea față de muncă** – „Trăiau la pol trei prieteni: foca Duduca Șui/ Vulpea albă, Nui și Nui/ Și ursul cel prădător/ Și de carne iubitor./ Ursul alb, singur muncea/ Mâncarea tot el-o făcea/ Vulpea Nui și foca Șui/ Trăiau pe spinarea lui.[...]” (**Să muncim împreună**), unde morală e convingătoare: „[...] Să muncim împreună cu speranță și încredere/ Cu plăcere și în mare înțelegere.”; **mândria și trufia** – „Păunul, un prieten bun,/ Invită cocorul alb la micul dejun./ Păunul își laudă coada frumoasă!/ Nici cocorul alb nu prea să lasă: [...] Este foarte adevărat/ Că fiecare are câte ceva de lăudat!/ Mai bine unul pe altul să ne lăudăm/ [...], Căci în lumea asta pământească/ Fiecare are ceva cu care să se mândrească.” (**Fiecare are ceva cu care să se mândrească**); **privarea de libertate** – „-Ce faci lie-Ciocârlie/ Singurică în câmpie?/ Întreabă o fătucă/ Pe

biata păsărică. [...]// Vino! Lie-Ciocârlie/ Să-ți îngrijesc rana, ție/ Și să-mi spui, tu, mie/ De-i vrea în colivie?// [...]// În colivie nu s-a lăsat/ Ea zborul și-l-a luat/ Peste deal în sat [...]// **Cât de mult bine ai face./ Nu priva pe nimeni de libertate! (Nu priva de libertate).** Exemplele ar putea continua, care pentru cititor, desigur, sunt lămuritoare enumerând doar „morală” unor fabule: „Încercați! Dozați măsura/ Un rău viciu este băutura!”; „Bucură-te de-a tale daruri frumoase/ Mulțumește-te cu ce tu, poți face!”; „De te îngrijește mâna altuia/ Grijă trebuie să fie și a ta!”; „Mereu poartă-te curat/ Și vei fi frumos tratat!”; „Să ținem minte, că în lumea mare/ Curiozitatea și lăcomia-s rele sfătuitoare!”; „Când porți gânduri rele pentru cineva/ Se pot întoarce împotriva ta!”; „Indiferent de cum sunt ei/ Nu-ți bate joc de-amicii tăi!” etc.

Aparent, aceste exemple pot fi obișnuite și cunoscute. Sigur, este adevărat, dar adunate, organizate și prezentate publicului sub forma artistică literară, cazul de față: fabula, este un mare talent și un merit, pe care trebuie să le atribuim autoarei, pentru că această carte, este, înainte de toate, un îndrumar al comportamentului individului uman într-o societate, este un abecedar civic.

Astfel, autoarea și-a dovedit profesionalismul autentic de dascăl, dar și, mai ales, talentul de artist, care își exprimă gândurile și ideile novatoare prin creația literară. Și nu numai cartea la care m-am referit aici, și „Lacrimi la români. Credință și iubire”, și „Daiana – roman în versuri”, și „O poezie pentru fiecare”, și toate cele publicate sub diferite forme ale muncii literare și didactice, sunt scriituri din care emană veritabile cerințe, pentru a determina atitudini civice și fapte de educație, adresate publicului larg, de la mic la mare, curate și înțelepte învățăminte pentru viață. „Omul trebuie să

cunoască de la vârsta fragedă, că personalitatea sa nu se formează așa cum ai frământa un boț de lut pentru a-i da o formă umană. Omul trebuie să învețe să descopere cele ținute în ascuns din puterile proprii, pentru a deveni viguros și rezistent la oricare din încercările mediului social.” (cit.)

E o carte, frumoasă și plăcută pentru a fi citită, unde autoarea combate cu vehemență („sub ascuns” – rostul fabulei) mediul social neprielnic și neprietenos și acest lucru te face s-o citești și să zici „cu toți greșim pentru ceea ce se întâmplă!”

Bibliografie:

1.BEJENARU, I. *Haiducul sau banditul? Gh. Coroi – filmări insolite în arestul din Botoșani*, Revista Luceafărul nr.50/23.02.2013; <http://www.luceafarul.net/haiducul-sau-banditul-gh-coroi-filmari-insolite-in-arestul-din-botosani>;

2.BOLEA, G. *O poezie pentru fiecare*, Botoșani: Agata, 2014;

3.BOLEA, G. *Fabule – poezii pentru copii*”, Botoșani: Agata, 2017;

4.ISTRATE, I. *Lecția de Latină cu Ovidiu Chelaru, un veritabil demers pentru civism*, (Prefață la volumul de poezii *Cugetări latine trecute prin filtrul istoriei*, Botoșani: Agata – 2017);

5.RODU, D. *Prefață. Lacrimi la români. Credință și iubire*, Botoșani: Agata – 2017.

Citare:

ISTRATE, I. *Lecția de civică – didactică cu Georgeta Bolea*. Prefață la cartea *Fabule – poezii pentru copii*, Botoșani: Agata – 2017

La Stâncești, pentru I. D. Marin

/ 27 iun. 2017, Rev. Luceafărul

Editorial în Revista Luceafărul, Serie nouă, Anul I/IX, Nr. 1(101), mai 2017 (forma tipărită).

Seria nouă a revistei **Luceafărul** vine să corecteze lipsa de adevărate, o *virusare* care și-a făcut loc, îndepărtându-ne de la declarația fondatoare din ianuarie 2009. Această serie nouă o dedicăm omagierii eminescologului I. D. Marin și, în acest fel, să accentuăm și să promovăm un spirit de respect față de adevăr în biografia și bibliografia poetului Mihai Eminescu.

Revista Luceafărul, Serie Nouă, Nr. 1(101) mai 2017

I. D. Marin a dovedit o preocupare consecventă cu opinii ferme, documentate și, totodată, a fost un critic

acerb a celor care nu erau suficienți de familiarizați cu anumite pârgii biografice ale lui Mihai Eminescu. Pledoaria sa pentru adevăr în Biografia Eminescu, pentru un adevăr găsit și extras din documentele din arhivă, rămâne remarcabilă. Este un demers profesionist, o demonstrație „ca la carte” ce ține de data nașterii lui Mihai Eminescu, de locul nașterii lui Mihai Eminescu, de locurile pe unde a copilărit și a trecut, precum și de „anumite pățanii ale familiei lurașcu”, care, sigur, au și ele trebuința și rostul lor într-o biografie amplă cum este biografia eminesciană. Acest început al meu, pentru un gest constructiv și corect, pentru adevăr, este susținut de opinia regretatului istoric botoșănean, Ionel Bejenaru, într-un cuvânt rostit cu ocazia lansării cărții **„La Ipotești, pentru Eminescu”**, apărută la Editura Agata, 2005, și prezentată publicului, 2 febr. 2005, în Librăria „Horațiu Ioan Lașcu”, poet botoșănean, nepotul lui I. D. Marin.

Foto: Agata

Ionel Bejenaru, Nicolae Corlat, Gellu Dorian

Redau, în continuare, întocmai acest onorabil cuvânt și vrednic de luat în seamă: „I.D. Marin s-a angajat

într-o dispută cu Augustin Z. N. Pop, un exemplu, sunt și altele, dar, totodată, sunt ca la noi, sunt anumiți cercetători care luând lucrurile, în ideea de a le ieși pasența și de a demonstra multiplele origini, și ipotetic măcar, a lui Mihai Eminescu, nu aveau cum să nu intre în polemică cu I. D. Marin. Și unul dintre aceștia este Ion Roșu. Sigur, mă rog, nu din spirit de solidaritate, ci din spiritul de a apăra un adevăr, un adevăr, pe care aici nu aveam cum să-l eludăm, aici în spațiul Botoșanilor, în spațiul Ipoteștilor. Sigur, că la rândul meu nu m-am dat de-o parte și să-l prind pe Ion Roșu cu fofârlica, cu anumite erori în volumul I din ***Legendă și adevăr în biografia lui M. Eminescu: Originile***. De altfel, istoricul bucureștean s-a simțit lezat de tratamentul, un tratament justificat, al unui „cercetător statornic, un cercetător de talie, cum era I. D. Marin. Ca urmare, din cele 5 volume promise de Ion Roșu a ieșit numai un singur volum. I. D. Marin are meritul că surprinde oameni care l-au abordat pe Eminescu, care au trecut pragul, pământul Ipoteștilor din diverse sfere, din diverse cazuri, cu diverse preocupări, fie că erau istorici literari propriu-ziși, fie că erau istorici propriu-ziși, fie că erau săteni de-acolo, din Ipotești și din împrejurimi, Cucorăni, Cervicești și așa mai departe, cu toții aveau să fie atrași în a-și spune opinia, în a-și spune cuvântul și drept urmare I. D. Marin a consemnat lucrul acesta privitor la Eminescu, la trecerile sale pe acolo, la memoria Eminescu, pe care o păstrau. În primul rând, cartea aceasta este plină de nume și de persoane, de personalități care într-un mod au venit în contact cu Eminescu și meleagurile natale. De altminteri, precedentă cartea, *Eminescu la Ipotești*, a onorat Colecția Eminesciană a Editurii Junimea, într-un mod deosebit, e o colecție lungă de titluri, și de titluri valoroase. Dacă este,

și din acest punct de vedere chestiunea, o integrală eminesciană, ce s-a scris despre Eminescu, cum s-a scris, din ce punct a fost abordat și așa mai departe, dar toate puse cap la cap dau o integrală Eminescu frumoasă și o colecție de referință, din acest punct de vedere. Aș mai spune că, I. D. Marin a avut, cu talentul, cu buna gândire și buna intenție, a avut acea posibilitate să recepteze, să perceapă spațiul Eminescu privit și din punct de vedere muzeistic. La epoca aceea era o chestiune, dacă vrei, și uzuală, și trebuitoare. Au scris și alții, și Perpessicius, și Ciopraga și alte nume prin Revista Muzeelor și alte publicații, abordând eventuala configurație a unui **Așezământ Mihai Eminescu**, aici, la Ipotești. Sigur că a consemnat și I. D. Marin punctele lor de vedere, se recunoștea în profunzime, dar, la rândul Domniei sale, a avut punctul său de vedere, un punct de vedere pe care îl regăsim în paginile cărții, un punct de vedere, de care ar trebui să se țină seama, inclusiv, în construcția așezământului, și astăzi în picioare, acolo la Ipotești, inclusiv, dacă vrei, și în tatonările axiologice realizate acolo, (de altminteri, I. D. Marin era și un foarte bun axiolog și cu preocupări ce țin, dacă vrei, de ceea ce s-a întâmplat la cetățile geto-dacice de la Stâncești, bine cunoscute de cei ce se apropie într-o măsură, din ce în ce mai sporită de opera și de biografia eminesciană. Sigur, de la dispariția din viață a lui I. D. Marin, Bibliografia Eminescu s-a îmbogățit mult, noi contribuții au fost și au văzut lumina tiparului, dar ea, așa, cu posibilități poate mai reduse dat fiind faptul depărtările de marele centre academice, de institutele de cercetare, de universități, de centrele culturale mari ale țării, ziariștii, la Stâncești, fiind mai greu să se apropie, și dacă o făceau, o făceau mai puțin ritmic, frecvent, și așa, aceste lucrări, precum

aceasta pe care o lansăm astăzi, în această împrejurare, și precedentă se constituie ca o contribuție demnă de toată aprecierea la cunoașterea operei și biografiei poetului Mihai Eminescu. Sunt și unele ipoteze îndrăznețe, și lucruri ce țin de proiect, unele au văzut materializarea, altele nu au văzut materializarea, dar important este să știi, să le prefigurezi și să ai harul acesta de vizionar, să nu adopți o pasivitate față de ceea ce înseamnă Eminescu și spațiul Botoșanilor, locurile sale natale, Eminescu și problematica de familie, Eminescu și epigonii, și modul cum a fost receptat de posteritate. Toate acestea nu le-a scăpat de sub observație I. D. Marin și ca urmare avem onoarea, avem plăcerea și felicităm pe cei ce sunt vlăstari ai acestei familii pentru efortul depus, ca și meritele ce se cuvin adresate și recunoscute și Editurii Agata, care a făcut să apară lucrarea, a văzut lumina tiparului, și sigur, să fim convinși că avem în fața noastră o carte bună, o carte necesară totodată și... mă rezum la atât.” .

Citare:

1.**BEJENARU, I.:** Cuvânt spus la lansarea cărții *La Ipotești, pentru Eminescu*, autor I.D.Marin; Librăria *Horățiu Ioan Lașcu*, Centrul Istoric, Botoșani, 2 febr.2005;

2.**ISTRATE, I.:** *La Stâncești, pentru I. D. Marin*, rev.Luceafărul –serie nouă.nr.1(101).febr.2017

Lecția de Latină cu Ovidiu Chelaru, un veritabil demers pentru civism

/ 11 mai 2017, Rev. Luceafărul

Prefață la volumul de poezii „*Cugetări latine trecute prin
filtrul istoriei*”, Ovidiu Chelaru, Botoșani: Agata – 2017)

Cartea de față – ***Cugetări latine trecute prin filtrul istoriei*** -, poezii de **Ovidiu Chelaru**, nu este numai o lecție de Latină, ci și un veritabil demers pentru un act de educație. E o atitudine, e un îndemn pentru CIVISM! E o carte civico-didactică, însumând 18.000 de cuvinte, cu care s-au alcătuit 120 de poeme. O carte ce se adresează publicului larg, de la mic la mare, cuprinzând „învățăminte” despre viață de la *tainele iubirii* (dragostea stearpă, dragostea înțeleaptă și noimele tainelor naturii) până la tainele și luxul din mediul social și politic. Omul trebuie să cunoască de la vârsta fragedă, că personalitatea sa nu se formează așa cum ai frământa un boț de lut pentru a-i da o formă umană. Omul trebuie să învețe să descopere cele ținute în ascuns din puterile proprii, pentru a deveni viguros și rezistent la oricare din încercările mediului social. Reziliența umană nu este o caracteristică liniară pe tot parcursul vieții, ci este o componentă a personalității care se modifică, se adaptează de la etapă la etapă. Rezistența la șoc se consolidează și e benefică omului pe măsură ce înaintează în vârstă, păstrând fondul ereditar puternic influențat de relațiile interumane și sociale. Este un

fenomen pe care autorul îl cunoaște bine după o atentă și aprofundată analiză pe baza experienței de viață. O moderație determinată de valorile senectuții, pentru că și Ovidiu Chelaru este [...] *în lumea asta, un boț cu ochi, o bucată de humă însuflețită, [...]* (CREANGĂ, I.), din Bădeuții Bucovinei, un bucovinean harnic, [...] *flăcăuș sărăcuț de la țară,/ Care-ți fărîmai bucuria sub sapă/ [...]* (DEȘLIU, D.)

Pentru tot acest demers laudabil și magistral în creația Domniei sale de până acum, scriitor cu semnătura a 30 de cărți, autorul s-a folosit, grozavă inspirație, de cugetările omenirii acumulate în mii de ani, deslușind dictoanele Latinei clasice, pentru toate categoriile de cititori, ca un vrednic tălmăcitor. Am găsit aici, în această înțeleaptă scriere, atitudinile și dictoanele favorite, și care nu-mi sunt străine, pentru că ori de câte ori am avut ocazia să „stăm la taclale”, până și „în săbii ne-am luat”, mereu cu garda pusă, Ovidiu Chelaru îmi confirma „un *modus vivendi*” propriu. Un obicei, o deprindere moștenită de la înaintașii Domniei sale, fapt reflectat și în acest volum de poezii la care ne referim, că s-a muncit cu atenție, cu asiduitate pentru o lucrare excesiv de îngrijită în alcătuire, unde nu s-a trecut cu vederea aproape nimic din cele cu care se întâlnește omul de rând în viața de toate zilele, sintetizându-le, în cele de urmă, în **esențele vorbei latine**, limbă vorbită cu precădere de romani și conservată cu fidelitate până astăzi.

Folosind dictonul latin, autorul explică cu acuratețe ce vrea să se spună și ce anume trebuie să se înțeleagă. Exemplific, printr-o selecție aleatorie, câteva versuri, lăsând cititorul să aibă interesul de a parcurge cu atenție întregul conținut al cărții, care este foarte interesant și important: **De gustibus non est disputandum** :

„Gusturile nu se discută/ Și la fel nu se dispută,/ [...] Cu cât rangul e mai mare/ Gusturile prind culoare,/ [...] Când ad-hoc se plictisesc/ Toți în trombă o pornesc,/ Spre stațiuni exotice/ Cu plăceri erotice./ Plebea însă din cărare/ Și proscrisă spre uitare,/ Cuibărită în bordeie/ Scrie-o altă epopee./ [...]” ; **De mortuis, nil nisi bonum** : „Despre morți numai de bine/ Zice-acest proverb latin,/ [...] Cum poți pune laolaltă/ Pe toți morții cunoscuți,/ Fără nicio judecată/ Cât or fi ei de mamuți./ Ca un Stalin sau un Hitler/ Mesageri de vremuri gri,/ Ce ne-au amestecat cu bitter/ Drept balsam din noapte-n zi./ [...]” ; **De omnibus dubitandum** : „Să te îndoiești de toate/ Cu tărie și dreptate/ [...] Înainte de-a urma/ Căi de vis și catifea/ Din desaga altora./ [...]” ; **Deus lux mea est** : „Dumnezeu-i lumina mea/ Ce m-aș face fără ea/ Într-o lume tot mai rea./ [...]” ; **Divide et impera** : „Împarte și stăpânește/ Iată alt proverb simplist,/ Ce din fașă definește/ Omul nostru egoist./ Nu poți manevra în voie/ Entități și grupuri mari./ De aceea la nevoie/ Îi tratezi ca pe acari./ [...] Împarte și stăpânește// [...] Pe cei mici de-i prăpădește/ Fără tihnă pe hotar./ [...]” ; **Duna vita est, spes est** : „Cât există o viață/ Va dura și o speranță,/ [...] Așadar cât e viață/ [...]” e bine să o punem la butonieră celei mai frumoase haine/ [...] Ca pe-o floare care speră. [...]” ; **Dura lex, sed lex** : „Legea-i dură, dar e lege/ Cine poate s-o dezlege,/ Aplicată orișicui/ Nu și parlamentului./ Membrii săi pe cât se poate/ Emit legi disociate,/ Pentru ei, din greu să fure/ Pentru proști, ca să îndure./ Banul public cât el este/ Se împarte ca-n poveste,/ Grosul pentru cei voinici/ Restul pentru licurici./ [...] Prin venituri grandioase/ Cât și pensii fabuloase/ Stabilite tot de ei/ Mama lor de farisei! [...]” ; **Ecce homo** : „Iată omul cel de iure/ Ce-a strâns multe primăveri,/ Mâncând fructe de pădure/ Fără

gânduri de averi. , [...]” ; se invocă, ca o justificare și o resemnare, **Errare humanum est**: „A greși e omenește/ Când o faci involuntar,/ Altfel crunt te pedepsește/ Culpele din calendar./ [...]” și de aceea în viață „/ [...] / Fă-ți tu singur socoteli,/ Fără-amici de suprafață/ Ce te-mping doar la greșeli./ Tihna ta cotidiană/ Fi-va astfel mult mai bună,/ , [...]”.

E o carte, frumoasă și plăcută carte, pentru citit și învățat din ea toate cele trebuincioase pentru o viață de om !

E o **lirică de exil**, precum *Ponticele* lui Ovidius (Publius Ovidius Naso, n. 20 martie, 43 î.Hr.). E o tristețe provocată de situația confuză și neprielnică a mediului social – istoric în care trăim, e o exprimarea directă a sentimentelor de durere și de tristețe provocate de noi și, mai ales, de cei dintre noi, aleși sau nealeși.

E o lirică a senectuții, un cânt nostalgic al unui *exilat* din Marea și ciuntita Bucovină, ca rezultat a ceea ce Ovidiu Chelaru combate cu vehemență în această carte – *Cugetări latine trecute prin filtrul istoriei – poezii*, îngrijită pentru publicare la Editura Agata !

Bibliografie:

- 1.CHELARU, O. *Cugetări latine trecute prin filtrul istoriei*, Botoșani: Ed. Agata – 2017;
- 2.ISTRATE, I. *Ovidiu Chelaru, țesătura florilor din cenușa vremii, Prefața/ Din cenușa vremii – Memorii*, Botoșani: Ed. Agata – 2016.

**Ovidiu Chelaru, țesătura florilor
din cenușa vremii**

/ 26 iul. 2016, Rev. Luceafărul

Prefața cărții „Din cenușa vremii – Memorii”, Ovidiu Chelaru,
Botoșani: Agata – 2016

Nu voi greși dacă voi folosi metafora din titlul a ceea ce doresc să zic, la începutul acestei cărți, despre autorul ei.

Nu voi greși, pentru că eu îl văd pe **Ovidiu Chelaru** ca pe o **suveică**, o piesă cu suflet, mănuită cu dibăcie de un spirit luminos cu o vigoare sprintenă pentru a scotoci întunecatul din **cenușa vremii**. O muncă stăruitoare pentru a fixa **florile**, bătătura, într-o urzeală trainică, un **suveicat cu fir metalic** al identității familiei, bucovineni de obârșie, arătând, astfel, că nu și-a uitat punctul de plecare: Bădeuții Bucovinei, [...] *Sat vechi, cu mult anterior Descălecatului (în greaca veche, numele satului ar însemna „Înțelepții” [...] acest sat, a cărui curte domnească este atestată documentar, în 15 martie 1490, când printre bisericile întărite de Ștefan cel Mare Episcopiei de Rădăuți, se afla și „a 31-a biserică, la Bădeuți, cu popă”. [...].* (DRĂGUȘANUL, Ion: cit. bibliositografie).

Ca parte care conferă accente însemnate identității neamului românesc, florile din țesătura Domniei sale, prezenta carte – **DIN CENUȘA VREMII – Memorii** –, Editura *Agata*, Botoșani, 2016 -, sunt **membrii**

familiei (părinții, frații, bunicii, străbunicii, copiii, nepoții, socrii, cumnații), vecinii, prietenii, colegii de studii și de muncă, precum și **experiențele sufletești și materiale**[...] foarte diverse, de la sublim la cădere, de la bucurii la neazuri, toate desprinse din trăirile mele cotidiene, mai vechi sau mai noi. [...] *Flori în minte, flori în casă, flori în suflet mă apasă/ Ce îmi însoțesc viața într-o ordine frumoasă,/ Și de care mă apropii cu smerenie aparte/ Ca să-mi fie alinare chiar și dincolo de moarte./*[...](CHELARU, O.: cit. bibliografie).

Și de ce revine acum cu această carte?... după ce prin 2004, atunci când avea 73 de ani, a lucrat la zidirea memoriei cu cartea ***Pe drumul vieții***. Fiindcă nu dorește ca povestea vieții sale, [...] *mai mult sau mai puțin interesantă, să se piardă în van.* [...] sau să nu cumva să se găsească unii să fie interesați și să se întrebe: [...] *Cine a fost Ovidiu Chelaru, ce rude a avut, cine au fost amicii lui, cine i-au fost colegii de școală, etc.* [...]. Și, de aceea, ne pune la dispoziție cea de-a doua carte de memorii, intitulată sugestiv ***DIN CENUȘA VREMII – Memorii*** - .(CHELARU, O.: Op. cit.). O carte cu un conținut aparte specific stilului inconfundabil al Domniei sale, un ***metamorfisim propriu***, capabil să contureze un **mesaj rezistent**.

Un conținut așezat consecvent și temeinic cu un *Cuvânt înainte* pentru a expune, în esență, motivația celor unsprezece capitole: ***FLORI; LA MUNCA OGORULUI; ȚESĂTURI; O FILĂ DE ISTORIE; CIUDĂȚENII POPEȘTI; ANIVERSARE; LANSĂRI DE CARTE; SUB IMPERIUL NEPUTINȚEI***(cu subcapitolele: *Ulcerul gastric; Nevroza cardiacă; Stimulatorul cardiac; Alergie cutanată; Guta; Hernia inghinală; Apendicita perforată cu peritonită; Fisură de coaste; Eventrație supraombilicală*

dreaptă); ALEGERI ȘI DEMOCRAȚIE; NECROLOGURI (La moartea unui ctitor drag; Ing. Mihai Vartic; La moartea unui prieten drag; Ing. Constantin Purice; La revedere, prieten drag! – Prof. Alexandru Dorin Morariu; În memoria lui Alexandru Naciu) și ultimul, IN MEMORIAM.

Scritura de față, ca operă literară, aparține genului epic în care autorul își povestește viața (autobiografie), fără a neglija rădăcinile familiei din care provine și pe toții cei care fac parte din marea ȚESĂTURĂ BUCOVINEANĂ, trecută printr-un mediu *social zbuciumat, traversând cel puțin trei regimuri politice, marcate de ultima conflagrație mondială și revoluțiile politico-sociale din statele fostului bloc sovietic.* (I.I., cit.)

Octagenarul din zona nonagenară – Ovidiu Chelaru, o **suveică netocită** încă, [...] *face o radiografie a societății și a ambientului în care trăiește, cu toate bucuriile și tristețile, ajunsurile și neajunsurile, împlinirile și neîmplinirile pe care le observă.[...] și Printr-o formulare romantică specifică unui bun observator, ne invită să pătrundem în universul său personal.[...].* (A. C. cit. bibl.).

Adâncind cu mintea capitolul **LA MUNCA OGORULUI**, mă simt onorat de consecințele unei împrejurări anterioare, un simțământ plin de respect și admirație trezit de ilustrul pedagog și *om al țarinei* – prof. **Gheorghe Burac** -, care tot așa precum autorul acestei cărți – **Ovidiu Chelaru** – [...] **a simțit căldura colbului din ulițele satului, hrănindu-se cu cruditățile poamelor și prospețimea laptelui provenit din iarba fragedă și curată a luncilor și ponoarelor nealterate de nesăbuite [...].** (I.I., cit.). Acest lucru l-a determinat să afirme că i-ar fi plăcut să fie țăran – (fermier) pe propriul său ogor, pentru că */Cine n-a trudit vreodată pe ogoare*

din câmpie/ N-are cum să înțeleagă cântecul de ciocârlie./[...] (O.Ch. op.cit.). Sigur, că da!.. Cum s-ar fi putut sugera mai profund că este aceasta o componentă **de identitate rurală**, care, din păcate, este supusă grandilocvenței **procesului rapid de globalizare**, după cum, tot Domnia sa, o zice mai departe: *Vremurile trăite însă, m-au văduvit de această șansă. [...] am prins vremuri grele în adolescență și până în momentul pensionării. [...] (O. Ch. op.cit.).*

Elementele identitare specifice românilor le găsim bine conturate în capitolul **ȚESĂTURI**, unde, după ce a cunoscut încă din copilărie tradițiile și obiceiurile legate de sărbători, evenimente de familie, artă culinară și îmbrăcăminte, descrie detaliat **mica manufactură**, de la obținerea materiei prime și până la produsul finit, care, totul, se realiza **în gospodăria truditelor** de la sat: cultivarea plantelor textile (inul și cânepa), topirea în băltoace sau în *apendicii* apelor curgătoare, baterea acestora cu melița, torsul și obținerea firelor, țesutul, albirea țesăturilor, cusutul și confecționatul lucrurilor pentru trebuințele ogrăzii și casei (saci, trăiste, așternuturi etc.), a podoabelor și hainelor, repartizarea acestora în zestrea casei și/sau folosirea pentru îmbrăcăminte și gospodărie. [...] *În câmp, se cultivau inul și cânepa, în funcție de necesitățile fiecărei familii. [...] Toamna, când plantele ajungeau la maturitate, acestea se recoltau cu mare grijă, fiind valorificate atât tulpinile cât și semințele. [...] (O. Ch. op.cit.).*

De-a lungul vieții, soarta i-a hărăzit și **florile răului** [...] *... din hăul negru? ... din lumi stelare?/ Destinul ca un câine de poala ta se ține;/ Și bucurii și chinuri tu semeni la-ntâmplare/ [...] Sirenă rea sau înger, drăcească sau divină,/ Ce-mi pasă când tu – zână cu ochi*

*de catifea,/ Mireasmă, ritm, lucire, o! singura-mi regină!./
Faci lumea nu prea slută și clipa nu prea grea?.* (Charles-
Pierre Baudelaire).

Încercat de multe neajunsuri și afecțiuni majore de sănătate, adunate în ani, nu capitulează, nici nu le uită, dar le încondeiază cu acuratețe în capitolul *SUB IMPERIUL NEPUTINȚEI* (ulcerul gastric, nevroza cardiacă, stimulatorul cardiac, alergია cutanată, guta, hernia inghinală, apendicita, fisura de coaste etc.). Sunt și acestea flori, flori îndesate ca băătăură în urzeala vremii pentru țesătura unui bucovinean. Și nu voi merge mai departe, las pe cititor să descopere toate florile acestei țesături.

O carte care mi-a trezit o profundă admirație și o deosebită venerație pentru Bucovina, dar și multă tristețe pentru că mereu, și din ce în ce mai des, aud „*Cântă cucu bată-l vina/ De răsună Bucovina/ ... Bucovină plai cu flori/ Unde sunt ai tăi feciori?/... Munților cu creasta rară/ nu lăsa Straja să piară/... (Vasile Mucea).* Și o spun cu pleacăciunea cuvenită pentru a transmite un mesaj copiilor noștri, nepoților și strănepoților noștri că autorul, Omul descoperit în această carte, este **autenticul spirit bucovinesc**, ca parte a vetrei neamului românesc.

Bibliositographie:

- 1.ADAM, Constantin: prefața la *Vocea inimii*, Ed. Agata, Botoșani – 2016;
- 2.CHELARU, Ovidiu: *Din cenușa vremii,memorii*, Ed. Agata, Botoșani – 2016;
- 3.DRĂGUȘANUL, Ion: *Bădeuți (I)*, Monitorulsv.ro, (<https://www.monitorulsv.ro/Povestea-asezarilor-bucovinene/2010-09-24/BADEUTI-I>, accesat la 25.07.2016);
- 4.ISTRATE, Ion: *Ovidiu Chelaru și colegii, eroi pentru propășirea nației paupere*, prefață la *Moment Aniversar Universitar*, Ed. Agata, Botoșani- 2015;

5.ISTRATE, Ion: *Marcăm stejari. Gheorghe Burac, seva din rădăcinile gliei strămoșești*, Ed. Agata, Botoșani – 2015;

6.MUCEA, Vasile: versuri,

(http://www.versuri.ro/versuri/egdklh_vasile-mucea-canta-cucu-n-bucovina.html , accesat: 25.07. 2016.

Traian Calancia. Un hibrid nostalgic, un combatant romantic

/ 17 apr. 2016

Prefață la cartea „Excepția de la regulă”, Traian Calancea, Botoșani: Arena cărții - 2016

Originar din Hăneștii Botoșanilor, Traian Calancia nu și-a părăsit baștina, consacrându-se muncii intelectuale în vatra Săvenilor și împrejurimile albiei Bașeului, nu de parte de locul nașterii.

Necăjit de singurătate, acum, după trecerea în lumea cealaltă a soției sale, care i-a „lăsat un gol imens” în suflet ce „nu va fi completat niciodată”, Traian Calancia este în plină vigoare creatoare.

Amărăciunile din viață au fost depășite și nu l-au afectat prea mult tocmai datorită faptului că, după cum spune și Domnia sa, „[...]Copilăria a fost totuși frumoasă, deși cu multe lipsuri și renunțări, părinții fiind obligați să facă eforturi pentru a ne crea impresia unei vieți normale. Amintirile din copilărie nu se șterg niciodată, după cum și cele din activitatea de cadru didactic la o catedră de științe exacte. Soția a fost o femeie minunată, care mi-a dăruit doi copii deosebiți, sprijinul meu actual. [...]”.

Acum, mai vechile preocupări îl așază într-un plan spiritual plin de demnitate și speranță pentru literatură, care l-a pasionat încă din școala primară, colaborând cu publicațiile: **Arici Pogonici, Cutezatorii, Urzica, Krokodil** (Moldova), mai târziu, **Gazeta de Săveni, Actualitatea Botoșăneană, Geopolis** și, de foarte recent, publică în revista de cultură **Luceafărul (Bt)**.

Odată cu publicarea cărților: **În grădina lui Dumnezeu** (Botoșani: Axa, 2001), **Atentat la normalitate** (Botoșani: Axa, 2001) și **Suflete bolnave** (Botoșani: Agata, 2016), se observă la Traian Calancia „[...] caracteristicile unui fervent umanizator al valorilor. [...]” unde „[...] Extroversia, acea capacitate de orientare a personalității spre exterior, de a se implica, de a întinde o mână de ajutor necondiționat, este tot mai evidentă. [...]” (Georgică Manole: *Allportianul Traian Calancea*, Rev. *Luceafărul*/ Botoșani, 21 dec. 2015). E o nevoie interioară a autorului de a se poziționa într-un segment al **artei cu tendință**, sugerându-ne ideea că în zadărnice se scrie – ca poet și prozator – dacă din ceea ce se creează și se oferă semenilor nu se naște un îndemn pentru o corectură a vieții sociale în care oamenii își duc traiul.

Deși sufocat de nostalgiile proprii identității, Traian Calancia reușește totuși să înlăture efectele acesteia prin umorul care-i domină proza scurtă, dovada fiind cartea de față **Excepția de la regulă**, Editura **Arena Cărții**, Botoșani. Un umor generat de realitățile vremurilor noastre, născut din bucuriile vieții și necazurile de zi cu zi și, de aici, trebuincioasa atitudine socială pentru o îndreptare a lucrurilor, ca un apel la cei căror le acordăm încredere, celor care își asumă răspunderi în politică și administrația publică. Exemplu de mai jos este cât se poate de

edificator (conținut selectiv): În schița **AMENDA:** „[...] Controlul nu a căzut pe neașteptate, ci din contră, era așteptat.../ Contabilul șef Socoteală știa că trebuie să apară controlul, așa că la salariu lăsa la casieria unității, cinci milioane de lei./ [...] un control mai deosebit. Tipul a venit singur, fără pastile la vedere, fără pachetul de-acasă, fără mofturi, fără pretenții, tranșant./ [...]. Era al naibii de competent!/ A fost promovat pe scară ierarhică./ Ieri, am primit un *mail* de la el./ „salutări din capitală/ Sunt în control la ministerul de finanțe/ E jale mare, aici”./ [...] Controlorul pe care l-am cunoscut, ...a murit./ [...]”. Sau în **BORTA:** „[...] Să părăsești târgul cu primul priilej și să nu te mai întorci niciodată aici, oricât de dor ți-ar fi! Locul acesta atrage ca un magnet malefic și este blestemat de a distruge oameni, valori, talente, visuri, totul. În văgăuna asta, în Borta asta dacă îți îngropi tinerețile, devii un ilustru „nimeni” uitat de lume, de civilizație de progres. Dacă ți-e dragă viața, trebuie să pleci fără să te uiți înapoi, fără să reacționezi la plânsul mamei, murmurul tatălui sau scâncetul fraților mai mici. [...]”. Sau în **O „PILĂ” BINE PUSĂ:** „[...] S-au afișat și listele! Curtea școlii era plină de lume curioasă să afle rezultatele examenului. Nea Costache, după ce citi rezultatul, părea supărat./-Ce-i nea Costache, ce nu-ți place?/-Apăi domn director, dacă știam eu că băietul meu e de nota 8 nu vă mai dădeam nici un gram de brânză. [...]”.

Observăm, și chiar numai din aceste exemple, că în proza lui Traian Calancia nu întâlnim un „limbaj de lemn”, obositor cu cuvinte împrumutate și neadaptate, pe care îl auzim mai tot timpul în mijloacele de comunicare în masă și, mai ales, în unele așa zise opere literare unde abundă grosolănia, impudicul sau infantilismul creator.

Până la urmă, Traian Calancia, ca scriitor, este rezultatul unei hibridizări caracteristice Văii Bașeului – un nostalgic sever și un umor clasic specific caragialesc – din care se degajă o atitudine activă față de viață și modul de a trăi cu chibzuință, fiindcă pentru Domnia sa viața fără sens nu are rost, o convingere pe care cititorul o poate agonisi prin citirea atentă a acestei cărți.

Va fi o lectură captivantă! Vă asigur!

***Dan Prodan – Un stâlp totemic
al memoriei publicisticii botoșănene***

/ 19 mart. 2016, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Secvențe critice. Autori și cărți în universul istoriografic”, Dan Prodan, Botoșani: Agata - 2016

Preocupări de turcologie în România în perioada interbelică. Cu privire specială la activitatea lui Franz Babinger (1935 – 1943), sub îndrumarea Prof. Univ. Dr Mihai Maxim, un ilustru om de știință provenit din ținuturile Botoșanilor.

Un intelctual veritabil la care descoperim o strălucită convețuire, un mod de viață cu sens, între ființa sa – carte – cercetare științifică – publicistică – școală – comunitate. O viață impusă cu pregnanță de un ideal, o sublimă aspirație, de a contribui la conturarea și afirmarea identității neamului românesc, din care nu pot lipsi trăsăturile identitare ale comunităților unde s-a născut și își duce traiul.

Obişnuit cu ordinea impusă în munca de cercetare, lună de lună, printre altele, publică valoroase studii şi comentarii în diferite periodice, care au fost strânse cu grijă şi grupate ştiinţific în acest volumul, ***Secvenţe critice. Autori şi cărţi în universul istoriografic***, o carte – apărută în decembrie 2015, la Ed.

Agata – ce aduce un plus de valoare Colecției „Cărțile Revistei Luceafărul”, ediții ale autorilor care scriu în mod obișnuit în această publicație de cultură.

Materialul publicat a fost structurat în 7 capitole tematice, referitoare la activitățile istoriografice ale unor istorici, la evoluțiile unor regiuni, ramuri ale cercetării de specialitate și periodice specifice, materiale didactice pentru lecțiile de istorie etc.: I.Nicolae Iorga – Titanul

istoric născut la Botoșani; II.Mihai Maxim – Osmanistul originar din Vorniceni – Jud. Botoșani; III.Zona Botoșani în istoriografia românească recentă; IV. Orientalistică – turcologie – osmanistică; V.Periodice; didactica – metodica istoriei; VI.Tematică diversă; VII.Materiale didactice pentru o mapă a profesorului de istorie. Prezenta mea contribuție este, astfel, o carte de istorie / de istoriografie sui-generis, puzzle, adresată specialiștilor în domeniu, persoanelor interesate, profesorilor de istorie – științe sociale, studenților etc.”/ (Dan Prodan, din Argumentul cărții.)

Efortul autorului de a gestiona și ordona articolele publicate este evident remarcabil, așezând o carte de o importanță majoră, cu argumente științifice, despre istoria și cultura românilor cu o prefață semnată de Prof. Univ. Dr. Mihai Maxim.

Nu întâmplător, după ce am să invoc iarăși că ***Scrisul înseamnă memorie. Națiile fără memorie sunt damnate să iasă din istorie.*** (Vasile Andru: Mistici din Carpați), afirm cu persuasiune că, pentru corpul redacțional al Revistei *Luceafărul(Bt)*, Prof. Dr. Dan Prodan este perceput ca un ***stâlp totemic al memoriei publicisticii botoșănene***, vizibil datorită luminii eliberată de erudiția Domniei sale.

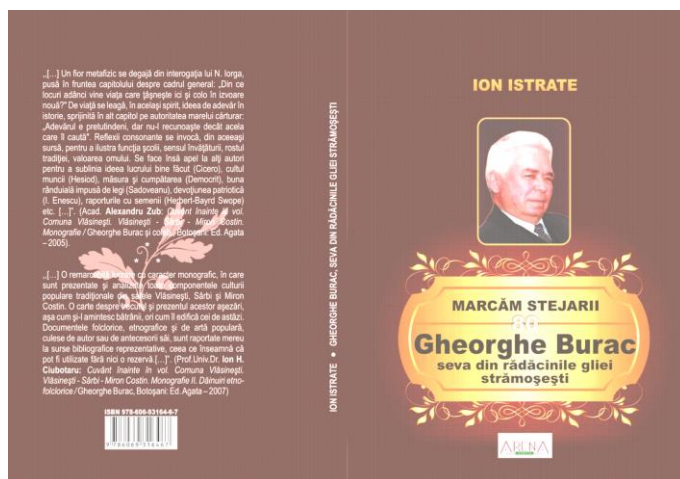
Marcăm stejarii. Gheorghe Burac, seva din rădăcinile gliei strămoșești

/ 6 feb. 2016, Rev. Luceafărul

Cuvânt înainte la cartea „Marcăm stejarii. Gheorghe Burac – 80”, Botoșani: Arena cărții - 2016

Cine va rosfoi și citi cartea MARCĂM STEJARII. GHEORGHE BURAC, SEVA DIN RĂDĂCINILE GLIEI STRĂMOȘEȘTI, Ed. Arena Cărții – 2016, își va pune întrebarea: *Ce l-a determinat pe autor să așeze această carte? Nu e oare o exagerată plecăciune?*

Nu!... voi zice, pentru că și eu îmi pun de nenumărate ori o întrebare: *Ce-i cu atâta dragoste pentru sat și trăitorii lui? De ce, și încă mulți, nu ne putem desprinde de această vajnică încheștare?*

Răspunsul îl veți afla, după cum și eu, din această carte, pentru că așa am descoperit un om care e *ombilical* atașat de glia strămoșească, de satul natal, al cărui dinamism e înălțător și, totodată, molipsitor: **profesorul GHEORGHE BURAC, *Nervul coloanei culturale a Văii Bașeului***, pe care am început să-l accept ca povățuitor, de mult timp! Și-i port exemplul unui ***mod de a trăi și munci*** demn de urmat, așa cum am mai notat cândva, când tot despre Domnia sa vorbeam, că ***sensul acțiunii duce la adevăr*** dacă e ***muncă și credință***. (*Opus causa ad verum ducit! Fidem et opus!*)

Profesorul Gheorghe Burac (n. 10 febr.1936) este Omul care a simțit căldura colbului din ulițele satului, hrănindu-se cu cruditățile poamelor și proștețimea laptelui provenit din iarba fragedă și curată a luncilor și ponoarelor nealterate de nesăbuițe, este răsfățatul familiei din primii ani de viață, cum mărturisea într-un interviu dat: „[...] Poate că primii 3-4 ani ai copilăriei mele, când încă nu știam să discern între bine și rău, au fost cei mai frumoși. Părinții îmi erau tineri și toată atenția și dragostea lor către mine se revărsa. Eram al doilea copil, băiat, purtam numele tatei și simțeam că sunt iubit. Sora dinaintea mea era cu doi ani și câteva luni mai mare și, în lipsa părinților, eram lăsat în seama ei. Duminica și de alte sărbători, ea mă îmbrăca frumos, cu pantalonași cu pachești, cămășuță cu buzunărașe și epoleți, mă încălța cu sândăluțe de vară și mă lua cu ea la distracțiile din centrul satului, nelipsite în toată perioada de vară: muzică de taraf, joc, scrânciob și circ. (În zilele Sf, Paști și de Sf. Maria cea Mare, când este și hramul Bisericii noastre, distracțiile din satul nostru atingeau apogeul.). În celelalte zile ale săptămânii, când părinții se aflau la muncile câmpului, tot de la surioara mea primeam învoire să mă

joc cu băieții de pe ulița noastră, uneori chiar în colbul gros al drumului, pe care îl ridicam în trombe înalte, spre deliciul tuturor; de-a v-ați ascunsa, de-a baba oarba, de-a caii erau alte jocuri care mi-au stimulat, o bună bucată de vreme, copilăria.[...]”. (Georgică Manole, *Zece întrebări pentru... Gheorghe Burac*, în rev. *Luceafărul (Bt)* din 15 febr. 2011)

Omul, Gheorghe Burac, este cel care a cunoscut din plin și vestigialitățile vremurilor, Războiul și cele ce-au urmat, cu neamul sub o ocupație străină, atunci când ar fi avut nevoie de un mediu lipsit de griji și spaime. „[...] Tata în război, acasă multe treburi gospodărești, eu la școală, – destule motive să-mi restrâng preocupările copilărești. Și, mai mult ca atât, în sat și chiar la școală, domnea o atmosferă grea, apăsătoare, generată de știrile deloc îmbucurătoare sosite zilnic de pe front./ Sărăcia puneă tot mai mult stăpânire pe țară, pe fiecare familie, pe copii, deopotrivă, și, pentru încă multă vreme, copilăria avea să-și piardă farmecul./ Trecuse războiul, dar urmările lui aveau să se șteargă mult mai târziu. [...]” (Georgică Manole, *Zece întrebări pentru... Gheorghe Burac*, în rev. *Luceafărul (Bt)* din 15 febr. 2011).

Și, cu toate acestea, nu s-a desprins de satul natal! Se zice că, în formarea sa, omul, de mic, simte și nu uită acei factori, situații, acțiuni și locuri care îi determină o anume neplăcere, repulsie chiar; spre acestea nu se va mai întoarce, ceea ce nu am întâlnit la Domnia sa. Dragostea de sat și iscusința cărmuirii energiei proprii de a pătrunde în înțelesul că aceste locuri natale au nevoie de o muncă întru înnoirea și reșezarea faptelor și lucrurilor pe un nou făgaș, l-au determinat să nu caute altă cale a afirmării sale ca personalitate umană obișnuită, ca OM pentru o viață ce trebuie trăită cu sens. Nici nu era cum,

pentru că „[...] A răsărit dintr-o familie înnobilită cu toate valorile gospodăriei țărănești în evoluție, din zona noastră: o casă cu rogojină și laiță, cu scoarțe și macaturi, un trecut cu orfani și văduve, cu părinți înălțați prin puterea lor, cu întoarcerea tatei din război, cu frați și surori, ghidușii și necazuri, cu amintiri de la vie, cu imaginea mamei care făcea mereu din noapte zi.[...]” (Haralambie Holic, în rev. *Luceafărul (Bt)* din 31 ian. 2016)

În lungile mele convorbiri cu prețuitul OM, Gheorghe Burac, cu persistență îl provocam să-mi lămurească: „Ce înseamnă dragostea de sat? Cum poate fi descoperită această misterioasă legătură cu ȚARINA? Ce înseamnă pentru Domnia sa POARTA ȚARINEI sau GARDUL ȚARINEI?... sintagme ale căror sensuri le cunosc de la părinții mei și bătrânii satului unde m-am născut, Vorniceni, nu departe de acest frumos și adolat sat, Vlăsinești.

Dacă nici pământul, nici apele, nici izvoarele, nici satul, nici viețuitoarele, nici oamenii, toate acestea nu sunt mai frumoase decât în altă parte de ce totuși nu s-a desprins de ele? Pentru că tot timpul i-a fost dor **să nu se afle printre străini.**

I-a fost DOR permanent de Colbul ulițelor satului, de Mugetul turmelor de vaci și oi de pe Șesurile mănoase ale satului, de Cântatul cucușilor din zorii zilei, de Poamele ogoarelor, de Obiceiurile bătrânilor, de Fluierul ciobanilor, de Hora satului, de Cumătrie, Nuntă și Priveghi, de Steaua și Irozii din Ajunul Crăciunului, de Căiuți, Capre, Urși și de Benzile lui Gruia și Novac, de Aghiasma Bobotezei, de Făclia de Paște, de Sânziene, de Hramul Adormirii Maicii Domnului, de Sipetele și Cărțile vechi, de simbolul Răscoalei – Ion Simion Trufin, învățătorul -, de Amintirea și Omagierea eroilor, de tot ce e înăuntrul **Gardului Țarinei!**

Și nu oricine rămâne aici, odată ce a trecut **Poarta Tarinei!**

Satul este pretutindeni în memoria sa: „[...] Încercând o retrospectivă [...], de când țin minte câte ceva, mi se dezvăluie o panoramă în care pot urmări, pas cu pas, evoluția satului meu, cu oamenii lui, în toată această bucată de vreme, marcată de cele mai dinamice transformări. Pe această cale, de la un sat, la început, de bordeie, din loc în loc presărat cu câte o casă mai arătoasă, populat de o majoritate de cirtași pe moșia boierului, ajung la chipul mai de curând configurat al lui, asupra căruia și-a pus amprenta, cu deosebire după 1968 (când a intrat în vigoare Legea sistematizării), un alert proces de modernizare, cu consecințe favorabile atât pentru aspectul exterior cât și pentru cel dinăuntrul gospodăriilor.[...]”. (Georgică Manole, *Zece întrebări pentru... Gheorghe Burac*, în revista *Luceafărul (Bt)* din 15 febr. 2011)

Am notat un fapt, o stare, o caracteristică a profilului personalității profesorului Gheorghe Burac, sesizată cu mulți ani în urmă de cea mai autorizată voce a ținutului Botoșanilor: „[...] Ce se poate spune în primul rând despre acest om este că el și-a rămas sie-și egal pe tot parcursul vieții sale, ceea ce nu e de loc ușor decât pentru cei cu valoare structurală, nu și pentru cei ce se străduiesc în funcție de împrejurări să-și confecționeze o imagine adecvată unui scop. [...]. Ar fi dezirabilă, în primul rând, prețuirea adecvată pe plan social și oficial a unor asemenea oameni-șansă pentru comunitate și apoi mediatizarea lor, urmărindu-se în mod deliberat utilizarea acestui model existențial pentru formarea orizontului de așteptare al tinerei generații, pentru constituirea ierarhiei lor axiologice și, în general, a societății de azi atât de

înclinată către antimodele./ Iar noi, cei ce-l prețuim, să-l felicităm pentru o asemenea existență exemplară, să-i mulțumim pentru că a știut să fie mereu constant în esența sa și în urmărirea misiunii sale meritorii [...].” (scriitoarea Lucia Olaru Nenati, în *Luceafărul (Bt)*, 10 febr. 2011).

Aici, în Vlăsineștiul său iubit, încă din fragedă copilărie, octogenarul Gheorghe Burac și-a găsit rostul și șansa unui „modus vivendi”, care, la rândul-i, a fost și șansa comunității de a-și contura și afirma identitatea, preocupare atât de importantă și necesară unui popor, fapt confirmat de istorie în diferite conjuncturi geopolitice.

Profesorul Gheorghe Burac nu a obosit și nu a vrut să-și risipească timpul altfel decât pentru împlinirea acestui crez, de luminare a satului său, a întregii comunități a Vlăsineștilor, pentru a descoperi, afirma și proteja **componentele de identitate rurală în contextul unui proces rapid de globalizare**: rădăcinile strămoșilor, localizare spațială, structura populației, cultura-obiceiurile, condițiile și dezvoltare economică, problemele sociale de confruntat, școala și starea de sănătatea publică. În tot acest efort stau mărturie scrierile monografice și autobiografice, inițierea și organizarea unor evenimente culturale, un demers ce implică schimbări și revalorizări a valorilor tradiționale ce susțin identitatea unei comunități specifică zonei din Valea Bașeului.

Aceste aspecte nu au fost trecute cu vederea de personalități din mediul academic și universitar, din spațiul cultural, de intelectuali de seamă, de presa vremii și de importante publicații de cultură: Acad. Alexandru Zub; Acad. Victor Axenciuc; Prof. Univ. Dr. Ion H. Ciubotaru; Prof. Dr. Lucia Olaru Nenati – scriitor, Prof. Mihai Matei; Prof. Gheorghe Median – muzeograf; Prof.

Georgică Manole; Traian Apetrei; Prof. Haralambie Holic, Prof. Lidia Macsiniuc; Prof. Mihai Palaghia; Prof. Aristide Zub; Prof.ing. Octav Vitcu.

Acad. Alexandru Zub: „[...] Era firesc ca o asemenea preocupare să existe și la Vlăsinești, comună importantă din zona est-centrală a județului Botoșani. Câteva lucrări notabile au fost întocmite, de-a lungul anilor, punând în lumină, secvențial sau mai amplu, istoria acestei așezări, a cărei existență e atestată documentar din anul 1446. **Monografia localității Vlăsinești**, [...]. Pe această linie, se încheagă acum, prin strădaniile unor intelectuali vlăsineșteni, o vastă monografie, coordonată de profesorul Gheorghe Burac [...]. Este o lucrare impozantă, gândită în spiritul școlii gustiene și pusă în pagină cu un devotament exemplar. [...]”.

Acad. Victor Axenciuc: „[...] Vă felicit, totodată pentru publicația periodică, de cultură și de interes social, **Vlăsineșteanul**, pe care ați întemeiat-o împreună cu dl. Ing. Lucian Trufin; este interesantă și folositoare și relevă talentul autorilor și preocuparea pentru treburile comunității dumneavoastră. [...] / [...] Cartea (n.n. Monografia...) apare ca foarte interesantă, o frescă a valorilor și acțiunilor culturale ale trecutului și prezentului acestor meleaguri de țară românească, a contribuției câtorva generații la viața spirituală a locului. [...] carte de învățătură pentru noile generații./[...]”.

Prof.Univ. Dr. Ion H. Ciubotaru: „[...] O amplă monografie, înfăptuită prin râvna unui grup de intelectuali locali, în fruntea cărora se afla profesorul Gheorghe Burac. [...] O remarcabilă lucrare cu caracter monografic, în care sunt prezentate și analizate toate componentele culturii populare tradiționale din satele Vlăsinești, Sârbi și Miron Costin. O carte despre trecutul și prezentul acestor

așezări, așa cum și-l amintesc bătrânii, ori cum îl edifică cei de astăzi. Documentele folclorice, etnografice și de artă populară, culese de autor sau de antecesorii săi, sunt raportate mereu la surse bibliografice reprezentative, ceea ce înseamnă că pot fi utilizate fără nici o rezervă. [...]”.

Prof. Georgică Manole: „[...] Gheorghe Burac a părăsit starea de orator, acea stare din tinerețea sa când pune pe primul loc scopul și când se bătea pentru afirmarea sau combaterea unei idei. De la înălțimea preocupărilor și funcțiilor avute încerca să ne convingă cu orice preț pe noi, discipolii lui, lucru care îi reușea, fiindcă totul pornea dinspre un spirit de erudit. Starea de orator transpare bine din cărțile cu aspect monografic. [...] / De când scrie critică de întâmpinare la „Luceafărul”, la care se adaugă vârsta care îi provoacă o tot mai acută prezență a sentimentului deșertăciunii, iese în evidență, tot mai mult, retorul din el. A lăsat în urmă, cum ar zice Maiorescu, „îngâmfarea erudiției sau încântarea de sonoritatea propriilor cuvinte” și s-a așezat pe punerea în valoare a celor din jurul lui. [...]”.

Prof. Mihai Matei: „[...] Personalitate în adevăratul sens al cuvântului, profesorul Gheorghe Burac a servit cu devotament învățământul, cultura, participând la întreaga viață economico-socială, formativă, a localității în care s-a născut, dar și acolo unde a fost trimis. [...]”

Prof. Lidia Macsiniuc: „[...] Cu aceeași responsabilitate a muncit ca profesor și ca director de școală. În cei 21 de ani cât a fost director al Școlii Vlăsinești a propagat în întreaga comună principiile unui învățământ modern și performant, a susținut edificarea ultimelor localuri de școală (Vlăsinești, Sirbi, Miron Costin), a amenajat laboratoare, cabinete și ateliere

școlare, a format un colectiv didactic merituos și cooperant./ Uneori aspru, dar bine intenționat, alteori permisiv, dar foarte organizat, profesorul Gheorghe Burac avea harul de a da aripi ideilor înălțătoare și de a identifica și fructifica părțile bune ale colegilor de cancelarie și folosirea acestora în consolidarea imaginii școlii./ Activitatea didactică i-a fost încununată de distincția "PROFESOR EVIDENȚIAT" și "DIPLOMA PENTRU MERITE EXCEPTIONALE DIN INTREAGA ACTIVITATE ÎN CALITATE DE CADRU DIDACTIC ȘI DIRECTOR DE UNITATE DE ÎNVĂȚĂMÂNT", iar în anul 1995, a fost selectat ca membru în Comisia Națională Consultativă pentru Învățământul Preuniversitar din Ministerul Învățământului.[...]"

Sau cele din presă:

„[...] Atestat documentar la 20 iunie 1446, Vlăsineștiul își va sărbători în curând cinci veacuri și jumătate de existență. [...] și școlii, care împlinește tot acum, 131 de ani de la înființare, ... un ciclu de manifestări care vor avea loc în perioada 8-11 august, prilej pentru toți fiii satului de a fi acasă, alături de cei dragi și la Hramul Adormirii Maicii Domnului, din ziua de 15 august. [...]” (*Gazeta de Botoșani*, 15-16 iunie 1996, Constantin Buzilă);

„[...] la Vlăsinești manifestările consacrate împlinirii a 550 de ani de existență documentară a localității și 131 de ani de la înființarea școlii. Dl. prof. Gh. Burac, directorul și organizatorul principal al manifestărilor, [...]” (*Gazeta de Botoșani*, 6 august 1996, Ioan Maximiuc);

„[...] Sărbătoare a culminat în ziua de 11 august când s-a ținut un TEDEUM cu prilejul dezvelirii monumentului comemorativ „VLĂSÂNEȘTI – 550”,

proiectat de profesorul Gheorghe Burac precum și a plăcii aniversare „ȘCOALA -131” realizată de profesor dr. Eugen Haleschi. [...]”. (*Jurnalul de Botoșani și Dorohoi*, 26 august- 1 septembrie 1996, Viorel Sandu);

„[...]directorul școlii de centru, prof. Gheorghe Burac a rostit un cuprinzător discurs care a pus în evidență semnificațiile însemnelor monumentului, prezentând și listele eroilor, încrustate pe plăcile așezate pentru veșnicie pe cele 3 din 4 fețe ale obeliscului din centrul satului [...] Gheorghe Burac – principalul organizator al manifestărilor de anul trecut și de acum.”(*Gazeta Botoșanilor*, 19 iunie 1997, Constantin Buzilă);

„[...] Autor al numeroaselor articole și cărți publicate, Gheorghe Burac, *un simbol al virtuților sătești*, un imprevizibil imaginativ și un vrednic memorialist, cu aceeași vioiciune și originalitate urcând cu ușurință înspre optzeci de ani, urmează a oferi publicului încă un volum; o carte memorialistică (roman) intitulată „Raportul de seară”, [...] Aici, ca și în toate scrierile autorului, vom descoperi destinul și rostul unui intelectual pentru a oferi șanse de afirmare unor localități sătești din întreaga vale a Bașeului și chiar, așa cum s-a mai remarcat, din întregul ținut al nordului moldav.[...]”. (Ana Maria Maluș, rev. *Luceafărul (Bt)*, 14 oct.2014)

Profesorul Gheorghe Burac, **un enciclopedist și un chibzuit, o consonanță necesară** născută „[...] din nevoia de culturalizare a comunităților sătești, așa cum **Bașeul s-a format din lacrimile vărsate** de suferința strămoșilor pentru a reda și menține viața pe aceste locuri istorice, [...] *din bazinul de recepție* al râului ce străbate un ținut de la Plevna Cristineștilor până la Ștefăneștii Prutului cuprinzând, natural, Sârbii și Vlăsineștii Domniei

Sale.[...]” (I. Istrate). Acest temerar demers, pentru revalorizarea valorilor tradiționale, a virtuților sătești, a servit drept model și a dat avânt multor intelctuali din școlile noastre, preocupați „[...] de lumea satului, „localismul creator”, dimensiunea regională a integrării, în sensul unei armonizări cât mai depline a elementelor etnoculturale la nivel național. [...]” (Alexandru Zub). Astfel, bibliotecile noastre și-au îmbogățit patrimoniul cu o seamă de monografii rurale: Flămânzi – P. Munteanu; Vornicenii – Gh. Gherman; Frumușica – M. Palaghia; Vorona – C. Rusu; Dorobanți – M. Matei; Ibănești – O. Vitcu; Bucecea – C. Nechifor; Vișoara – Gh. Epure și colab; Cucorâni – S. Manolache; Ipotești – N. Maluș și altele.

E nevoie, și încă multă nevoie, de a răspândi acest model, deoarece, deși se mai spune că veșnicia s-a născut la sat și că aici se păstrează valorile tradiționale, constatăm cu amărăciune că, în majoritatea satelor noastre, totul se petrece în jurul barurilor și a discotecilor cu muzică electronică. Satele se pierd și odată cu ele se prăfuiesc, cu un colb nociv, obiceiurile și tradițiile strămoșești.

De aceea e nevoie să prețuim pe acei care se îngrijesc să descopere, să valorifice și să conserve valorile tradiționale. **Comuna Vlăsinești** este printre puținele din Moldova care, cu consecvență, organizează manifestări periodice, preluate din vechea tradiție, pentru a celebra valorile culturale și spirituale.

Consider această carte, asupra căreia m-am aplecat, o lucrare relevantă pentru conturarea **profilului identitar al Vlăsineștilor**, prilej dat de „**marcarea unui stejar**”, denumit metaforic „**seva din rădăcinile glii strămoșești**” – **profesorul Gheorghe Burac** -, un luminător

al satelor cărora îi aparține. Luminătorii țarinei strămoșești au fost și vor rămâne modele de aplicații în sistemul de educație și instruire ale generațiilor tinere..

Eu mi-am făcut datoria pentru ceea ce am învățat de la profesorul Gheorghe Burac! Dovada este această carte, pe care am făurit-o strădanic, cu gândul că ea va servi și contribui la cristalizarea memoriei într-o cinstire și prețuirea unui neobosit luminător al locului baștinei sale, prețuind țarina, din care a desțelinit zestrea strămoșească pentru a descoperi, afirma și păstra virtuțile satești.

***Un ancoraj al memoriei sociale
botoșănene:
Ioan Rotundu -Dângeanu***

/5 dec. 2015, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Doar politicieni sau și ticăloși? ? (1 iunie 2004 – 30 iunie 2013). Epoca Băsescu. Vol. I”, Ioan Rotundu – Dângeanu, Botoșani: Agata - 2015.

O succintă impresie de prim cititor: „Doar politicieni sau și ticăloși? (1 iunie 2004 – 30 iunie 2013). Epoca Băsescu”, vol.I, Ed. Agata – 2015.

Textura socialului uman implică forme diferite, o urzeală complexă, cu tot atâtea stări patologice agravante și dăunătoare relațiilor socio-umane, lucru evident, mai ales, la nivelul comunităților locale.

Ticăloșia și ticăloșii, sub toate aspectele semantice ale sintagmei – *starea de decădere morală, faptele josnice și nemernice, mizeria, sărăcia, nenorocirea* -, sunt identificabile, din păcate, în toate straturile societății.

Valorile morale tradiționale, pe care le moștenim, sunt grav afectate prin răsturnarea celor autentice, restălmăcirea și promovarea de către ticăloși a celor false, pretinse a fi valabile. *Halloween*-ul în politică – mascări în vrăjitori (v. Șova), îmbolnăviri și accidente subite (v. Ponta, Oprescu, Ridzi), acțiuni de *ficțiune gotică și horror* – a transformat *homo politicus* în bostani politici. *Valentine's Day* a demolat sentimentul iubirii și al

prieteniei, al demnității și onoarei, în loc cocoțându-se simbolul curvășărilor și al prostituției politico-administrative. *Dragobete* al nostru a fost înlăturat din obiceiul strămoșesc!

Ce dragoste de țară, ce patriotism?! Mai zilele trecute, de Ziua Națională a României, un prieten, din mediul virtual al rețelelor de socializare, a răbufnit și a distribuit un mesaj de aducere aminte, văzând probabil că mass media insistă mult pe un eveniment, care, desigur, și acela-i tragic: *La Mărășești au murit peste 30.000 de români pentru țară, la Colectiv (Clubul de distracție din capitală), au murit 60 pentru o bere*. Ce mai vreți?... oameni buni!...

Este, deci, nevoie de dezambiguizarea relațiilor sociale, anchilozate de clasa politică din ultima perioadă de timp. Și cineva trebuie s-o facă! Este, în primul rând, **rolul presei și al prestației jurnaliștilor** de-a interveni, de-a vindanța socialul de cauzele ce produc nefaste și nedorite consecințe.

Acesta este mesajul din conținutul acestei cărți – ***Doar politicieni sau și ticăloși?(1 iunie 2004 – 30 iunie 2013). Epoca Băsescu-***, o scriitură în care sunt înglobate, în mod cronologic, scrierile de zi cu zi ale jurnalistului neobosit, **Ion Rotundu** (www.jurnalulbtd.ro), aduse publicului în mod constant și ale căror conținut sunt pline de atitudini și băgare de seamă cu rolul lor spre o îndreptare a treburilor de administrare a relațiilor socio-umane din comunitățile noastre. Sistemul politic, cu zone impregnate în supraplus de ticăloșia unora, este grav afectat și prejudiciat, concluzie conturată, destul de pertinent de autor, că am ajuns astăzi, aspect dovedit prin derularea ultimelor evenimente politice, să pătrundă

oameni incompetenți și corupți în treburile țării și cele locale.

Cu nimic și pentru mult nu vor fi combătute toate acestea în timpul ce urmează, în viitor, pentru că, deja, totul a fost dovedit prin nemulțumirea **străzii** și a ultimelor măsuri de corecție făcute în planul politic și executiv al țării, dacă și acestea vor fi de bună credință. Autorul cărții ne-a expus și ne-a convins aici, că tot ce s-a petrecut și **provocat de Stradă** este furia celor mulți asupra clasei politico-economice și a sistemului întreținut de aceasta din proxima perioadă. Prin această carte, Ioan Rotundu face o cartografiere a relațiilor umane din perioada 2004-2013, demers ce se constituie ca un puternic **ancoraj al memoriei sociale**.

Ioan ROTUNDU, prozator și ziarist, remarcat ca un **devorator al ticăloșiei** politice și un **virulent editorialist**, va rămâne în amintire, pe care succesiunea generațiilor viitoare o va păstra, ca un veritabil combatant social, atât prin cartea de față cât și prin cele anterior publicate: **Întâmplări hazlii dar adevărate** (Botoșani: Axa, 2003), **Masoneria botoșăneană – scurt istoric** (monografie; Botoșani: Agata, 2009), **Politică, alcool și tutun** (pamflete îndrăznețe; Botoșani: Agata, 2009), **Lumea lui Rotundu** (reportaje; Botoșani: Agata, 2011).

***Georgică Manole, un făuritor ce
macină și desface ideea, de la
„Idei la firul ierbii” la „Ideea ca
obsesie”***

/ 26 mai 2015, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Ideea ca obsesie – dialoguri”, Georgică Manole,
Botoșani: Agata - 2015

Dacă vorbim despre tradiții, obiceiuri, credință, limbă și cultură implicit ne referim la identitate culturală, un inevaluabil reazem al conștiinței sociale. Ori a vorbi despre conștiința socială, avem în vedere și conștiința individuală, o componentă dominantă a structurii sufletești. De modul cum se formează și se dezvoltă omul, ca individualitate, funcționează și se afirmă pozitiv caracteristicile tuturor componentelor conștiinței colective, între acestea existând un raport de determinare reciprocă.

Ideea, ca termen generic atribuit diferitelor forme ale cunoașterii logice, este rezultatul unui proces complex al conștiinței individului și funcție de calitatea și aplicabilitatea ei depinde transpunerea în faptă, ca un lucru benefic colectivității sau, cel puțin, celui care a *scânteiat-o*.

Din această perspectivă văd abordarea temei despre această scriere, ca un rezultat colectiv al revistei ***Luceafărul***, instituție culturală, care își îndeplinește misiunea onorabil și se impune ca un ***cenaclu cultural-***

literar. Este un cenanclu modern cu o altă gândire și alte principii de lucru și funcționare, cu elemente majore în mediul virtual, unde în primă atenție sunt puse transparența, adresabilitatea largă și permisibilitatea tuturor categoriilor de cititori la resursele publicației, resurse care se consistă pe baza unor colaborări fructuoase, nu numai din țară ci și din alte meridiane ale lumii.

IDEEA CA OBSESIE – Dialoguri (I) este o carte nouă a profesorului de matematică, Georgică MANOLE, apărută în catalogul Colecției „Cărțile Revistei Luceafărul” și editată la **Agata**.

Dacă **Idei la firul ierbii**, Ed. Agata, 2009, descifrată ca „o carte de eseuri” al cărei „Titlul este o metaforă originală, insolită, specifică lumii moi, când iarba este crudă, virgină încă (ca și ideile), fără semne de uscăciunea arșitei...” (Cezar Vasilescu), **Ideea ca obsesie**, diferită în conținut și mesaj, se remarcă neprevenit și ne pune opinia în dezordine, oarecum, la prima percepție. De aceea cred că, mai întâi, e nevoie de

o precizare, *a stabili un diagnostic*, și anume că, în acest context, mai ales fiind vorba de un titlul de carte, situație unde întotdeauna metafora dă valoare și incită pe doritorul de lectură, sintagma **ideea ca obsesie** nu poate fi asemuită cu **idee obsesivă**.

Domnului Georgică Manole – un **nerv al coloanei** sau **vocea academică din Valea Bășeului**, cum i se mai spune prin rețelele de socializare virtuală –, **ideile** îi vin spontan și curg, și curg după aceea într-un **flux constructiv, atragător și adăugitor de valoare**. Domnia sa **nu-și înăbușă pornirile ideative**, deoarece știe sigur că pentru fiecare ecuație există o soluție de rezolvare și că din orice *geometric* poți construi lucruri nebănuitor de complexe și tot atât de trebuincioase.

Ideea unor convorbiri cu personalități din diferite domenii ale spațiului social – cultural, a fost activată de domnul prof. Georgică Manole din dorința de a dezvolta **un suport care să corespundă necesităților și idealului generate de construcția și afirmarea revistei „Luceafărul”**, al cărei co-fondator este și unde și-a asumat **responsabilitatea de redactor șef**.

Și cum la domnul Georgică MANOLE ideile nu au astâmpăr, Domnia sa nu-și lasă voința în amorțire și propune ca aceste interviuri, **ZECE ÎNTREBĂRI PENTRU...**, publicate în revista de cultură **Luceafărul** (Bt), să fie grupate într-un prim volum, ca cel de față, o carte ce cuprinde o listă de 37 de dialoguri culturale.

Aici, în această **carte-document**, descoperim idei și principii ale unor personalități de seamă, cum ar fi: **Alexandru Zub, Ana Blandiana, Dan Lungu, Cristian Bădiliță, Theodor Damian, Lucia Olaru Nenati, Dorin Baci, Varujan Vosganian**.

Această **patologie culturală – ideea ca obsesie** – e un fel de **tratament necesar, prescris pentru ameliorarea și vindecarea mediului cultural de unele tendințe, fapte și atitudini neadecvate mediului social**. Sigur, ceea ce se petrece la *Revista Luceafărul*, unde un colectiv numeros de colaboratori trudesce neîncetat pentru a oferi publicului **rețeta potrivită**, este un demers stăruitor, normal de statornic și perseverent. Și aceasta nu este o preocupare chinuitoare născută din ambiții personale sau de altă factură, ci e un fapt de asiduitate a unor oameni emancipați dornici de a contribui la o **binefacere culturală autentică**, recunoscută ca o formă de modelare a conștiinței umane, un factor formativ al omului social.

Și cum s-a gândit profesorul Georgică Manole că ar putea face mai bine acest lucru decât a **oferi modele de personalități**, printr-o provocare îmbietoare, prietenoasă și interesantă la un dialog, din care **să stoarcă convingeri specifice și diferite**, cu care să se poată contura **prototipuri culturale ideale**, variante din care fiecare să aleagă și să-și croiască un *modus vivendi*. Și vom găsi suficiente MODELE în această carte!

Cititorul va găsi, acum, o multitudine de **trăiri și concepții de a trăi**, pentru că în aceste dialoguri, extrem de interesante, intervievații sunt personalități din diferite locuri și din diferite domenii de activitate socială și creativă, amintindu-i mai sus și la care mai adăugăm pe: **Gică Manole, Vasile Lefter, Pandelica Radeș, Dumitru Lavric, Dana Petraru, pr. Ioan Canciuc, Gheorghe Burac, Dorel Mihai Gaftoneanu, Traian Apetrei, Ionuț Bercaru, Culiță Ioan Ușurelu, Emil Karanica, Nicolae Turtureanu, Florin Aionitoaie, Al. D. Funduianu, Adolf Dămideanu, Isabella Cantemir, Constantin Adam, Elizia Lefter, Maria**

Cernătescu, Gheorghe Zaiț, Elena Zbanț, Traian Calancea, Mario Castro Navarrete, Loredana Botezatu.

Din păcate, pentru unii dintre cei ce ne-au transmis prețioase principii de fapte și trăire, contribuind la împlinirea valorii acestei cărți, *desprinderea de recent-s-a realizat prin închiderea recentului*" (Ana Blandiana) – Ionel Bejenaru, o meritorie și onorantă prezență în paginile rev. *Luceafărul*, și Leon Șimanschi, un voevod al *ștefanologilor* -, din ale căror idei călăuzitoare în propria viață desprindem: ***Densă, tumultuoasă, ca fapt istoric și culise, studiul istoriei / Botoșanilor mi-a fost și îmi este în măsură, dominându-mi conștiința și energiile.*** (Ionel Bejenaru, martie 2003); ***În motivațiile actului ctitoricesc la Ștefan cel Mare au fost minuțios disecate „rațiunile” demersului constructiv ștefanian, în afară de una singură, cea sufletească.*** (Leon Șimanschi, iulie 2003).

Precum am spus și în prefața de primă ediție a cărții **„Scriitori și publiciști botoșăneni. Dicționar biobibliografic”**, Silvia Lazaravovi, Ed. *Agata*, 2013, reiau ideea că „în toată această carte s-a scris numai despre oameni și activitatea lor creatoare” și că reprezintă un veritabil ghid în abordarea unui gen literar și, mai interesant și important, pentru cercetătorii și criticii din spațiul cultural-literar.

Autorul ne prezintă acum un rezultat al unei munci de ani de zile, **un fruct consistent**, un adaos la **zestrea culturală a românilor**. Nu este un lucru făcut numai pentru prezent, ci este, în același timp, **o parâmbă în plus la ancorajul identității culturale pentru a susține un piedestal**, ca un mijloc de afirmare a conștiinței sociale și a identității noastre. Și la această **măreață și nobilă misiune** nu s-ar fi putut încumeta decât un veritabil patriot

și un deosebit om de cultură, prof. **Georgică MANOLE** – **Omul format pentru rigoare și tenacitate în fapte.**

Cu această carte, **profesorul Georgică MANOLE**, „artist al mânuirii cuvântului, ideilor și imaginilor, cu concepții valorice severe,” (Cezar VASILESCU), contribuie, alături de Silvia LAZAROVICI, la dezvoltarea și **conturarea ansamblului însușirilor spirituale**, prin gruparea informațiilor din spațiul românesc, ca nevoie a **cristalizării memoriei** și **afirmării identității noastre**, ca români. **Un fapt cu mult mai important acum, văzând cu atenție circumstanțele geo-politice!**

*

Citare:

- 1.Silvia Lazarovici, *Scriitori și publiciști botoșăneni. Dicționar biobibliografic*, Ed. Agata, Botoșani-2013 (prefața, Ion Istrate);
- 2.Georgică Manole, *Idei la firul ierbii*, Ed. Agata, Botoșani-2009 (prefața, Cezar Vasilescu);
- 3.Georgică Manole, *Ideea ca obsesie*, Ed. Agata, Botoșani-2015.

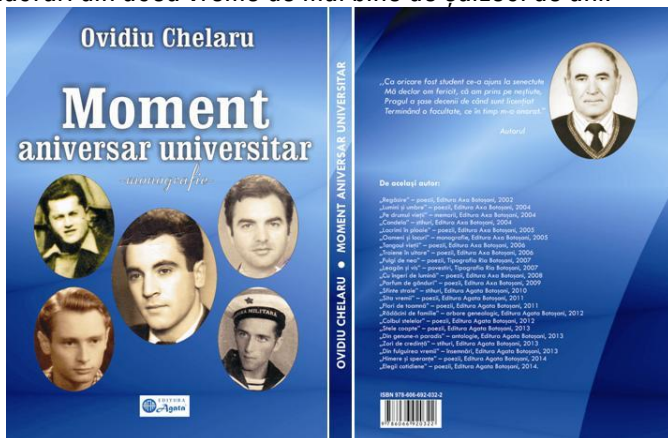
Ovidiu Chelaru și colegii, eroi, pentru propășirea nației paupere

01 apr. 2015, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Moment aniversar universitar. Monografie”,
Ovidiu Chelaru, Botoșani: Agata - 2015

Peștele, hrana săracilor!

Și de această dată, domnul Ovidiu Chelaru are ce povesti din propria viață de peste optzeci de ani, cartea de față, apărută la Ed. Agata – 2015, fiind un gest de respect față de anii de studii superioare, profesori și colegi, fapte și lucruri din acea vreme de mai bine de șaiszeci de ani.

Prezentarea vieții tuturor celor, pe care îi întâlnim aici, într-un ambiant social zbuciumat, traversând cel puțin trei regimuri politice, marcate de ultima conflagrație mondială și revoluțiile politico-sociale din statele fostului

bloc sovietic, i-a insuflat autorului un sentiment cu un puternic caracter ce iese din comun, atât de atent, față de oamenii pe care i-a întâlnit, de la părinți, întreaga familie, prieteni, colegi și profesori din anii de studii, la colective de muncă în care s-a regăsit și a contribuit la făurirea de bunuri materiale și pe care le-a coordonat și condus cu competență.

Preocuparea față de om și faptele sale este evidentă în această importantă carte, unde se fac însemnări care să explice și să întregască un sentiment de optimism, chiar dacă, pe ici și colo, mai întâlnim pasaje care ar sugera că ***omul este trecător și că nimic și nimeni nu este etern.***

Preocupat de propria biografie, Ovidiu Chelaru nu poate trece ușor cu vederea că o scriere mai profundă despre anii studiilor superioare poate întregi, într-un mod mai clar, informațiile despre viața Domniei sale. Dar, atent la capcane, se îndepărtează de aspectul pur subiectiv al temei și adoptă mai degrabă un stil narativ, evitând forma strict descriptivă a faptelor și eroilor lor, cum normal cer regulile unei monografii.

Aș zice că, de fapt, în cartea aceasta descoperim un stil specific de a scrie romane memorialistice, povești despre oameni, despre faptele și destinele lor. Ea nu este neapărat o scriere „monografică”, pentru că citind-o deslușim nu un destin, respectiv al autorului, ci o mulțime compusă din colegii și profesorii Domniei sale, cărora le-a rezervat spațiu de a-i prezenta cum se cuvine, într-un semn de omagiu. Și toate acestea s-au realizat printr-o muncă tenace, adunând materiale și informații despre fiecare, pentru a completa tabloul socio-biografic al fiecăruia.

În acest fel cartea de față are șansa să fie lecturată și, cred, recită de foarte mulți, în comparație cu alte cărți, pentru că trezește interes, atât celor vizați direct, cât și rudelor, prietenilor, cunoștințelor fiecăruia.

Cine mai cumpără și mai citește cărți în zilele vremurilor noastre? Alte mijloace, alte forme de informare, formare și delectare sunt promovate și aplicate de rezultatele și progresul științei. De la a descrie fapte și impresii scrijilite pe piatră sau gravate pe lemn și a scrie pe papirus la mass-media de pe internet, care transmite aceleași sentimente și surprinde realități sub formă potențială, care nu există efectiv, ci doar ca posibilitate, e un salt rapid și neimaginabil, până nu de mult.

Vorbim astăzi de o **lume virtuală**, deci și de o **cultură virtuală** și implicit o **lectură virtuală**, care, vrem nu vrem, ne convine sau nu, transmite aceleași sentimente și contribuie la fel la informarea și formarea individului în societate, dar cu un efect uluitor de accelerativ.

De aceea cred că astăzi, în aceste condiții nu toate cărțile au șanse de a fi căutate și lecturate, decât cele precum cea de față. Din această perspectivă, autorul încearcă să amintească că [...] *Peste arc de timp și nu de parte, până și amintirile celor în viață, vor deveni istorie, fără suflare. Pentru ca bruma acestor amintiri să mai poată zăbovi un timp și în posteritate, mă încumet a le așterne pe hârtie, atâtea câte le mai știu și le pot cunoaște, nutriend convingerea că vor fi lecturate cu interes, dacă nu din curiozitate, de către urmașii noștri, fie ei rude, prieteni sau simpli cititori. [...]*

Pe lângă multe altele, aici, domnul Ovidiu Chelaru scoate în evidență efortul general, pe care poporul român l-a depus pentru a reconstrui țara după un război

devastator și calamități naturale nimicitoare (secetă care a provocat foametea anilor patruzeci), când eram nevoiți să mai dăm și **bir**, mult mai consistent decât cel dat în istorie, cândva.

Toți cei amintiți și omagiați, în această carte, au pus umărul din plin pentru a reface un sector al economiei țării – piscicultura, fructul apei – și au făcut-o cu responsabilitate, activ și eficient. Un efort meritoriu, care a condus la afirmarea independenței nației noastre: odată prin a ne achita obligațiile create de război, a doua oară pentru a ne achita datoriile externe acumulate în vreme.

Cinste și onoare ne-au adus acești oameni, pe care îi întâlnim în această carte! Pentru mine domniile lor, și cei în viață, și cei ce au trecut în liniștea deplină, sunt eroi!

Mă bucur că domnul Ovidiu Chelaru mi-a oferit această onoare, de a-i prefața această carte, astfel dându-mi ocazia să mă eliberez de unele constrângeri interioare.

Profundă admirație și considerație tuturor piscicultorilor! Și o spun cu plecăciunea cuvenită în a transmite asemenea sentimente de recunoștință, nu numai pentru faptul că sunt un mare iubitor al farmecului apelor și un evident mîncăcios de pește, aproape fără saț, ci o afirm din percepția pe care am realizat-o în timp îndelungat, văzând cum în jurul meu pe unde îmi duceam traiul, de la an la an tot apăreau acumulări de ape, iazuri dătătoare de mană-cerească. Și pe la fiecare mal de apă îl vedeam pe inginerul Ovidiu Chelaru și, ca mine, sigur, sunt mulți care au întâlnit truda absolvenților facultăților de piscicultură, hrănind pe săraci.

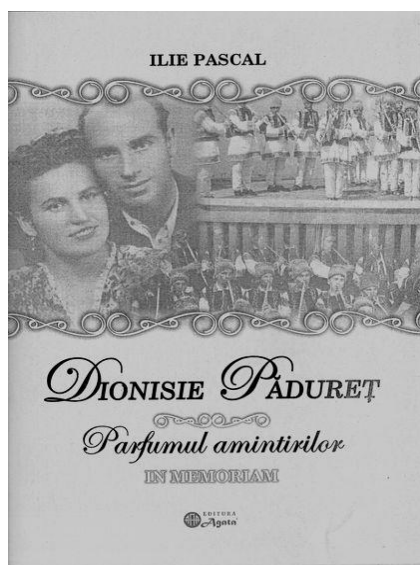
In cibos pauperum, piscium est!

***Ilie Pascal – 92, o punte între
vremurile trecute și prezente***

/ 30 nov. 2014, Rev. Luceafărul

Prefață la cartea „Dionisie Pădureț – parfumul amintirilor”. In
Memoriam, Ilie Pascal, Botoșani: Agata – 2014.

„O, amintirea-i corn de vânătoare,
cu sunetul pierzându-se în vânt...” (Apollinaire)

Această carte, un semn de omagiu adus
profesorului Dionisie Pădureț, leat de-al domnului Ilie
Pascal, este un fel de *RUGĂCIUNE*, o încercare de a

implora pe *Atotputernicul* și a ne îndemna, pe noi toți, să avem grijă de cei care și-au petrecut pământescul trai și au fost demni de un demers social veritabil, nu numai pentru simpla lor viață, ci și pentru semenii săi, lăsând lucruri memorabile în urma lor.

Și, pentru multe altele, redau un comentariu din Revista *Vorniceneanul* – formatul online - www.vorniceneanul.ro, postat de ilustrul magistrat militar, general (r) Ion Panaitescu, fost elev al regretatului profesor Dionisie Pădureț, care, referindu-se la o cronică a profesorului Teodor Epure despre cartea „Vorniceni, leagănul împlinirilor mele”, notează o paradigmă ce se potrivește și domnului col. (r) Ilie Pascal: [...] *Domnia sa... este aidoma gornistului dintr-o cazarmă în care soldații au adormit, cu toții, lăcrimând pe patul puștii. Pentru unii, goarna deșteptării însuflețită spre a-i chema la o nouă zi a sunat, fatal, ... stingerea! Portretele dușilor departe scrise tremurat de către D-I Profesor îi înviază în pagină, pe adormiții întru Domnul. Pe ei ni-i aduce aproape și, cu ei, ne îmbie la taifas... Câtă vreme până scriitoare a maestrului rămâne ascuțită de stările Domniei Sale sufletești, comuna Vorniceni va rămâne, și pentru acest motiv, nume propriu. Îmi este permis un vers al lui Apollinaire? “O, amintirea-i corn de vânătoare, cu sunetul pierzându-se în vânt...[...]* (Rev. *Vorniceneanul*, 21 mart. 2013).

Despre Dionisie Pădureț s-a mai scris, în special în presa locală: *Monitorul de Botoșani*, *Jurnalul de Botoșani*, Revista *Luceafărul* și publicația sătească – *Vorniceneanul*.

Personalitatea sa a provocat scrieri în memoria-i, în special, ale foștilor colegi din corpul profesoral, ele foștilor elevi de școală generală sau din rândul celor ai

fostului Liceu teoretic din Vorniceni, școală pentru studii medii înființată prin efortul exclusiv al magistrului, despre care domnul Ilie Pascal, în semn de omagiu, a scris această carte. Consemnez, doar, câteva din ele:

1. *Dionisie Pădureț [...] S-a născut la 8 iunie 1923 într-o familie de țărani înstăriți din comuna Corjeuți, județul Hotin, într-o zi de primăvară când soarele purificator încălzea pământul scump și sfânt al basarabenilor, iar sătenii înlăturau buruienile de pe ogoarele lor cu o sapă de argint, adică cu multă trudă și sudoare. Își amintește cu mult regret despre familia sa care era formată din 7 frați ce s-au stins la o vârstă fragedă, fie din cauza unor boli fie a unor accidente de muncă. Cursurile primare le urmează în satul natal, la îndemnul părinților, care doreau să-l facă învățător, în memoria primului său frate, Teodor, învățător, decedat în floarea vârstei. Dorința lor s-a realizat în momentul când Dionisie reușește la examenul de admitere ca bursier, la Școala Normală de Băieți din Șendriceni, Dorohoi, școală renumită în acea perioadă pentru rolul pe care l-a avut în pregătirea învățătorilor din județele Dorohoi, Botoșani, Hotin, Soroca și Baia. În anul 1940 Basarabia este ocupată de către trupele bolșevice iar elevul Dionisie Pădureț nu se împacă cu ideea de a trăi sub dominație străină și rămâne pentru totdeauna în România despărțindu-se de părinți, frați, vecini sau de cei mai buni prieteni. La examenul pentru obținerea diplomei de învățător a ținut o lecție practică după care comisia îi recomandă să urmeze un curs special de pedagogie și psihologie cu profesori universitari, pentru a deveni un bun metodist. După o lună de pregătire a primit atestarea de educator-pedagog specialist și este numit în această funcție pe data de 1 septembrie 1945, la Școala Specială de Educație din Iași.*

Ca educator pedagog-specialist avea sarcina de a educa elevii întârziați mintal, surdo-muți, delincvenți și de a pune în aplicare împreună cu alți colegi, un complex de teste privind modul de însușire și păstrare în memorie a informațiilor transmise în cadrul diferitelor obiecte de învățământ, stabilite de un grup de profesori universitari în frunte cu profesorul universitar Ștefan Bârsănescu, teste definitive în urma unor studii efectuate în unele școli cu asemenea elevi. În anul 1948 se căsătorește cu Estera Stănescu din Dorohoi. După o experiență pedagogică trăită la Școala Specială de Educație din Iași, apoi în comuna Someș-Uileac din Ardeal, unde mărturisește că "am făcut generalizarea învățământului de 4 clase, alfabetizarea, activități artistice, iar pentru dezvoltarea învățământului instructiv-educativ am fost cooptat în cabinetul pedagogic al Plasei Cehu-Silvaniei, unde organizam lecții practice și referate periodice" a obținut aprobarea de transfer la Dorohoi, orașul natal al soției sale. Consultând "Monitorul Oficial", a constatat că Vorniceni este o comună mare, cu 16 posturi de învățători, nu departe de gară, cu oameni înțelepți, harnici și cu frumoase obiceiuri și tradiții folclorice. Atunci și-a zis: "Asta școală e de mine. Nu știam că satul Vorniceni cu gospodarii lui coincide cu satul meu natal și că aici îmi voi închina întreaga carieră a vieții mele pe un parcurs de 36 ani și că voi obține cu talentații consăteni, realizări de neconceput în idealurile viselor mele". Primind numire de învățător titular la Vorniceni, foarte bucuros, ia un bilet de călătorie din Dorohoi și pornește spre gara Vorniceni unde urmează surpriza: "Ajung în gara Vorniceni, văd satul chiar lângă gară și mă întreb mândru de alegerea făcută. Întreb pe cetățeni dacă acesta este Vorniceniul, ei îmi spun că este peste deal. Urc dealul lui Tacu, văd case și-

mi zic că e totuși bine. Surpriza nu mă ocolește, acesta e Dealul Crucii, Vorniceniul este peste deal. Cobor în Vorniceasa, urc dealul, văd iar case, însă îmi era frică să întreb dacă este satul Vorniceni, să nu primesc un răspuns asemănător: peste deal. Această călătorie mi s-a părut lungă și dezagreabilă.[...]” (Teodor Epure, în Revista Vorniceneanul, 21 mart.2013: „Destinul unui intelectual, Dionisie Pădureț”);

2.[...] Sunt mândră că am avut onoarea de a avea ca profesor pe domnul Dionisie Pădureț, că am făcut parte din corul de copii, grupurile vocale organizate și îndrumate de domnia sa. Păcat că odată cu plecarea domnului Pădureț din sat și apoi “la cele veșnice” a murit și activitatea culturală a satului. Acum activitățile ce se desfășoară nu mai sunt de o așa mare anvergură ca în anii de glorie despre care ne face plăcere să vorbim. Vinovați suntem noi, cei care nu suntem demni să ne ridicăm la valoarea acelor exemple atât de frumos evocate în cartea recenzată mai sus .Alte timpuri,alte preocupări în rândul copiilor și tinerilor din sat....Nu mai cântă din fluiet,ascultă doar manele,nu au nici un fior,nici o trăire pentru faptele deosebite ale înaintașilor de care ar trebui să fie mândri. Dumnezeu să-l odihnească în pace pe neobositul nostru profesor, MARE OM, Dionisie Pădureț și poate nu e prea târziu să-i mulțumim pentru tot ce a făcut pentru noi! Sunt sigură că de acolo, de sus, ne privește și nu este supărat pe noi că nu-i ducem mai departe flacăra aprinsă a culturii vornicenene. [...](înv. Lenuța Frunzete, Rev Vorniceneanul);

3.[...] Copilul și adolescentul din mine l-a perceput pe domnul Padureț ca pe un zbir; profesor și director deosebit de exigent, sever, rece, precis si corect, fără prea mult umor. Cu domnul Padureț nu era de glumit!

Aveam să aflu mai tarziu (chiar de la dumnealui), că deviza dânsului în educație era: "să fii dur ca un zbir și blând ca o mamă" Toate acestea au făcut să-mi inducă o anumită teamă față de dumnealui, căutând de cele mai multe ori să-l evit. Și... cum se spune că: "de ce-ti este frică de aia nu scapi", iată-mă ajuns ploieștean, vecin cu "zbirul" și pus în situația de a trece din a-l evita în cea de a ne întâlni și vizita; prilej de a-l descoperi, redescoperi pe adevărătul OM Dionisie Padureț. După felul cum vorbea de copii și nepoți, despre familia rămasă... dincolo, lasă să iasă în evidență sensibilitatea sufletească a unui tată și bunic extraordinar, caracterul unui om deosebit. M-a impresionat... setea Domnieie sale de Vorniceni, sete cauzată de focul dorului ce-i mistuia sufletul. De fiecare dată când ne întâlneam, discuțiile erau în cea mai mare parte despre Vorniceni, despre locurile acestuia cu oamenii și faptele lor. S-a simțit atât de mult legat de Vorniceni, încât își dorea să organizăm întâlniri cu vorniceneni stabiliți în Ploiești și împrejurimi. Planuia printre altele, ca și când n-ar fi făcut destule pentru aceste locuri, să revină în Vorniceni, să adune ce a mai rămas din formația de fluierași și să facă un spectacol (tip șezătoare) la o stână. Moartea a făcut să nu-și poată duce la bun sfârșit planurile ce și le făcuse, lăsând în sufletul celor ce l-au cunoscut, un enorm regret. Dumnezeu sa-l odihneasca. [...](ing. geolog, Gheorghe Chirilă, în Rev. Vorniceneanul, 21 mart.2013.).

Am inserat cu grijă aceste rânduri pentru a întregi profilul prof. Dionisie Pădureț, un om activ și plin de vivacitate, un energizant al activităților culturale din Vorniceni, un erou al neamului descris în această carte – **DIONISIE PĂDUREȚ – PARFUMUL AMINTIRILOR. IN MEMORIAM**. O carte scrisă *la foc cu foc* de ILIE PASCAL,

acum la 92 de ani, pentru, ca în aceste momente de sărbătoare a întregirii neamului românesc – 1 Decembrie 1918, a comemora pe cei care au participat direct la luptele de la Păuliș – 1945, această jertfă făcând parte din lupta pentru menținerea integrității României.

Și aş mai zice că această carte, pe care o avem în față, a fost scrisă de domnul Ilie Pascal în doar câteva ore; aproape incredibil, ca la 92 de ani, un om, îndemnat să spună ceva despre Dionisie Pădureț (29 nov. 2014, ora 9,00), revine la Ed. Agata (30 nov.2014, ora 14,00) cu textul și imaginile necesare pentru a le publica. Noi ne-am ținut de cuvânt!... fără a insista prea mult pe editarea acestui text.

Cuprins

Gândul din spatele paginii de titlu	4
Ion Istrate și lacrimile sale deconspirative	7
Silvia Lazarovici, un ancoraj al memoriei literare botoșănene	11
Quo vadis!	18
Lacrimile din cărțile	24
Georgetei Bolea	24
A II-a lecție de Latină cu Ovidiu Chelaru, o punte a memoriei literare pentru vremurile trecute și prezente înspre viitor	27
Români cinstiți-vă eroii! Gheorghe Burac, „Vlăsinești. Un Crâmpoi din România Eroică”	32
Vise neîmplânzite, sub Lună, cu Dorina Rodu	36
Teodor Epure, un partener de cursă lungă al înțelepciunii	40
Marcăm stejarii. Ilie Pascal – 94, un simbol , un # (diez) al valorilor tradiționale.....	42
Teodor Epure, dascăl și monograf al școlii vornicenene	54
Lecția de civică – didactică cu Georgeta Bolea	58
La Stâncești, pentru I. D. Marin.....	64
Lecția de Latină cu Ovidiu Chelaru, un veritabil demers pentru civism	69
Ovidiu Chelaru, țesătura florilor din cenușa vremii	73

Traian Calancia. Un hibrid nostalgic, un combatant romantic	78
Dan Prodan – Un stâlp totemic al memoriei publicisticii botoșănene	81
Marcăm stejarii. Gheorghe Burac, seva din rădăcinile gliei strămoșești.....	84
Un ancoraj al memoriei sociale botoșănene: Ioan Rotundu -Dânceanu	95
Georgică Manole, un făuritor ce macină și desface ideea, de la „Idei la firul ierbii” la „Ideea ca obsesie”	99
Ovidiu Chelaru și colegii, eroi, pentru propășirea nației paupere	105
Ilie Pascal – 92, o punte între vremurile trecute și prezente	109